

ORDNINGSVAKTER PÅ MÖLLEVÅNGEN

Aktörers upplevelser av ordningsvakter på Möllevången

Malmö universitet, 2022
Institutionen för kriminologi
Victoria Holmgren
Maja Gren
Stephanie Kruise av Verchou
Kimmy Persson

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	4
INTRODUKTION	6
Syfte och frågeställning	7
BAKGRUND	8
Trygghet och otrygghet	8
Ordningsvakter	8
LOV §3-område	9
Möllevången	10
Tidigare forskning	11
Teori	13
Sammanfattning av tidigare forskning	15
MATERIAL OCH METOD	16
Kvalitativ och kvantitativ ansats	16
Analys	18
Etiska överväganden	20
RESULTAT	22
Kvantitativt resultat	22
Kvalitativt resultat	26
DISKUSSION	34
Resultatdiskussion	34
Metoddiskussion	37
ÅTGÄRDSFÖRSLAG	40
Informera medborgarna	40
Utöka arbetet	42
Förbättra riktlinjerna för patrullering	43
SLUTSATSER	45
REFERENSER	47
BILAGOR	50

FÖRORD

Följande rapport har skapats av fyra studenter som studerar termin fem på Kriminologiprogrammet på Malmö universitet. Rapporten bygger på det undersökningssupdrag som vi blivit tilldelade av Polismyndigheten och polisområde Malmö under hösten 2022. I det aktuella projektet undersöks olika aktörers upplevelser av ordningsvakterna på Möllevången i Malmö.

Vi vill först och främst ge ett stort tack till vår kontaktperson Tobias Bråhammar från Polismyndigheten som har hjälpt oss genom hela projektets gång med viktig och bra information och material. Vi vill även tacka vår handledare Alexander Engström som arbetar på Malmö universitet för hans hjälp, vägledning och stöttning genom hela arbetet. Slutligen vill vi tacka samtliga deltagare som gjort vårt arbete möjligt genom mycket information och kunskap om vårt undersökningsområde. Tack för att ni har tagit er tid för att hjälpa oss och berättat om era upplevelser och för det stora engagemanget från samtliga personer under arbetets gång.

Malmö, december 2022

Victoria Holmgren, Maja Gren, Stephanie Kruuse av Verchou & Kimmy Persson

SAMMANFATTNING

Aktuell rapport syftar till att undersöka hur ordningsvakterna upplevs av olika aktörer som vistas på Möllevången. Vidare syftar rapporten även att undersöka hur implementeringen har påverkat den generella upplevda känslan av trygghet. Syftet undersöks genom datainsamling i form av semistrukturerade intervjuer samt en enkätundersökning. Studiens urval består av näringsidkare på Möllevången och representanter från Malmö stad, BID Malmö, Securitas och Polismyndigheten.

Rapportens resultat talar för att näringsidkare på området saknar information om syftet med implementeringen av ordningsvakterna på Möllevången. Trots detta uppgav en majoritet av näringsidkarna att de tycker att ordningsvakternas arbete är bra och att de känner sig tryggare sedan implementeringen. Både representanten från BID Malmö och Malmö stad uttrycker vikten av samverkan och att detta är en stor del av det trygghetsskapande arbetet. Något som även ordningsvakterna anger vara betydelsefullt. Majoriteten av intervjudeltagare menar att ett utökat arbete i form av större område, fler anställda och utökade arbetstider kan bidra till att området täcks upp bättre.

Utifrån studiens resultat har tre viktiga åtgärdsförslag tagits fram som främst fokuserar på de punkter som deltagarna och respondenterna tagit upp. Ett av förslagen belyser relevansen av att tydligare sprida information om implementeringen och hur ordningsvakterna arbetar på området. Detta för att skapa förtroende och påverka den upplevda tryggheten hos personer som rör sig på området. Ett andra åtgärdsförslag är den utökning av arbete som majoriteten av intervjudeltagare uttryckt som önskvärd. Denna åtgärd kan leda till att fler gator täcks in i det LOV §3-område som ordningsvakterna patrullerar på. Vidare skulle även en utökning av personalstyrkan vara fördelaktigt. Det sista åtgärdsförslag som hanteras i föreliggande rapport är förändrade rutiner för

ordningsvakterna. Detta innefattar att deras arbetsrutiner behöver tydliggöras och följas upp för att stärka det förtroende som fås av medborgarna som rör sig i området.

Nyckelord: Hot spot, LOV §3, Möllevången, ordningsvakt, trygghetsskapande

INTRODUKTION

Möllevången är en populär samlingsplats i Malmö med ett brett utbud av restauranger, krogar och butiker. Området är vidare känt för att innefatta många olika nationaliteter bland både boende och besökare. Möllevången är inte bara omnämnt på grund av sin breda kulturella miljö utan har även fått ett rykte av förekommande mängdbrottslighet och narkotikaförsäljning, vilket har bidragit till att personer som rör sig i området upplever höga nivåer av otrygghet (Malmö stad 2021a).

Trots att de trygghetsmätningar som polisen utfört har visat på en ökande trend när det kommer till trygghet de senaste åren, föreligger det ändå en hög generell känsla av otrygghet i området runt Möllevången (Malmö stad 2021c). Till följd av detta kom en motion från Liberalerna om samverkan på området med bland annat förstärkt bevakning (BID Malmö 2021). Samråd mellan polisen, Malmö stad, BID Malmö samt andra aktörer ledde till det beslut som resulterade i implementeringen av kommunala ordningsvakter (BID Malmö 2021; Malmö stad 2021c). Syftet med implementeringen är att ordningsvakterna ska kunna påverka den upplevda känslan av trygghet genom att aktivt patrullera längs de mest utsatta gatorna (BID Malmö 2021; Malmö stad 2021c). Förhoppningen är att de genom närvaro och synlighet ska bidra i det trygghetsskapande arbetet (Malmö stad 2020). Området, som delas in i gatorna Kristianstadsgatan, Södra Parkgatan, Sofielundsgatan samt Bergsgatan, är det område som utifrån tillgänglig kriminalstatistik samt tidigare trygghetsmätningar, visat sig ha störst utsatthet och upplevd otrygghet och kom därför till att bli ett så kallat LOV §3-område (Malmö stad 2020; Malmö stad 2021c). Den implementeringsplan som lagts för LOV §3-området Möllevången anger att människor som rör sig där ska kunna se en ordningsvakt inom loppet av 20–60 minuter (Malmö stad 2021c). Detta önskas i förlängningen kunna bidra med minskade nivåer av brottslighet och en ökad effekt på den upplevda tryggheten (Malmö stad 2020; Malmö stad 2021c). Den

brist på kunskap som denna rapport ämnar fylla är att utforska hur ordningsvakter, samverkansaktörer och näringsidkare inom LOV §3-området upplever ordningsvakternas arbete och hur detta kan utvecklas baserat på deras upplevelser. Till skillnad från en stor del av tidigare forskning, som valt att lägga fokus på brottsnivåer, ämnar denna rapport utforska hur tryggheten påverkas av patrullerande ordningsvakter.

Syfte och frågeställning

Syftet med rapporten är i första hand att undersöka hur ordningsvakterna upplevs av olika aktörer som vistas på Möllevången samt hur implementeringen har påverkat den generella upplevda känslan av trygghet. De aktörer som fokuserats på är näringsidkare på området, lokala samverkansaktörer, två poliser från LPO Malmö norr vars arbetsområde innefattar Möllevången samt ordningsvakter som patrullerar på området.

Utifrån syftet har följande frågeställningar formulerats;

- Hur upplevs ordningsvakternas arbete av näringsidkare, samverkansaktörer och poliser på Möllevången?
- Hur upplever ordningsvakterna på Möllevången den trygghetsskapande och brottsförebyggande aspekten av sitt eget arbete?
- Hur skulle ordningsvakternas arbete på Möllevången kunna utvecklas?

BAKGRUND

Trygghet och otrygghet

Trygghet är en subjektiv upplevelse och kan innebära svårigheter att mäta (Doyle m.fl. 2015; Torstensson Levander 2007). Upplevd trygghet är situationsbundet och föränderligt, vilket betyder att huruvida begreppet går att mäta beror på hur detta definieras i själva undersökningen (Doyle m.fl. 2015; Torstensson Levander 2007). Otrygghet kan innebära oro att utsättas för brott och kan påverkas av exempelvis den fysiska miljön i form av ordning eller dålig belysning (Malmö stad 2020; Torstensson Levander 2007). Även faktorer som tidigare utsatthet för brott eller medias rapportering av brottslighet i närheten kan bidra till förhöjda nivåer av otrygghet (Doyle m.fl. 2015). Rädsla och känslan av otrygghet kan i förlängningen leda till ett ökat behov att skydda den egna personen samt ägodelar, ökad ångest eller förändrade vardagsrutiner (Torstensson Levander 2007). Detta kan till exempel resultera i att individer undviker att vistas på specifika platser eller väljer att ta en annan väg hem på kvällen (a.a.). I Sverige utförs årligen en trygghetsmätning som undersöker människors utsatthet för brott, upplevelser av oro och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet (Holst m.fl. 2022). Mätningen hanterar både den generella och den personliga otryggheten samt oro, vilket även är tanken för denna rapport (a.a.).

Ordningsvakter

Ordningsvakter lyder under Polismyndigheten, vilket betyder att de har en skyldighet att lyda polisens order i allt som rör deras tjänst samt att rapportera all kännedom om brott (Malmö stad 2020). De har vissa begränsade polisiära befogenheter vilket innebär att de får omhänderta berusade, avvisa eller avlägsna personer som stör ordningen eller som utgör fara för antingen sig själv eller andra

(Doyle m.fl. 2015; Malmö stad 2020). Ordningsvakterna bär batong och handfängsel som hjälpmedel i sitt arbete och har mandat för att bruka våld i situationer som inte går att lösa med hjälp av dialog (Doyle m.fl. 2015; Malmö stad 2020). Kommunala ordningsvakter patrullerar i det offentliga rummet med ett syfte att genom synlighet och närvaro bidra med en ökad social kontroll och att stärka den individuella tryggheten (Doyle m.fl. 2015; Malmö stad 2020). Social kontroll innebär sociala mekanismer som förhöjer de negativa konsekvenserna av att utföra brott eller avvikande handlingar (Britt & Rocque 2015). Genom detta regleras individens beteende för att bättre stämma överens med de normer som finns i samhället och utförs ofta av olika former av institutioner (a.a.). Den kontroll som ordningsvakter utövar faller under begreppet formell kontroll som vanligen regleras via vårt rättssystem (a.a.). De kommunala ordningsvakterna ämnar fungera som en resurs för polisen genom att kunna gripa in i situationer där deras polisiära befogenheter kräver det (Malmö stad 2020). Detta kan till exempel vara vid avvisingar eller omhändertaganden, men även som bistånd eller hjälp vid särskilda händelser som exempelvis terrordåd eller skjutningar (a.a.). Det är vanligt att ordningsvakter används i brottsförebyggande insatser men även i det trygghetsskapande arbetet då det visat sig att patrullering av uniformerade personer ger en känsla av kontroll över brottsligheten (Doyle m.fl. 2015). Vidare kan patrullering av ordningsvakter fungera som en form av avskräckning och på så sätt hjälpa till att förminska eller förhindra brottslighet (a.a.).

LOV §3-område

Platser som är prövade och beslutade av polis enligt §3 lagen (1980:578) om ordningsvakter där det föreligger särskilt behov benämns som LOV §3-områden (Norén Bretzer 2020; Polismyndigheten 2022a). Särskilt behov kan exempelvis föreligga i hänsyn till brottsstatistik, händelserapporter eller den lokala problembilden och utgör därmed underlag för den ansökan om tillstånd för LOV §3-bevakningsområde (Malmö stad 2020). Utifrån tidigare nämnda faktorer avgränsas området där det uppfattas föreligga mest ordningsstörningar för att implementeringen av ordningsvakter ska ha störst effekt (a.a.). LOV §3-området ger ordningsvakterna tillstånd att patrullera samt utöva de befogenheter som föreligger i deras yrkesbeskrivning fritt inom detta begränsade område (Norén Bretzer 2020; Polismyndigheten 2022a). Genom nära samverkan med Polismyndigheten fungerar ordningsvakterna som en effektiv resurs i deras arbete

Möllevången

Malmö, som är Sveriges tredje största stad, är även den snabbast växande storstaden i Sverige (Malmö stad u.å.-a). I slutet av 2021 framkom det att det totalt finns 351 749 invånare i Malmö samt 183 olika nationaliteter (Malmö stad u.å.-b). Möllevången, en del av Malmös innerstad, har 10 896 invånare enligt en mätning från 2022 och är ett av de mer populära områdena i staden (Malmö stad 2022). Möllevångstorget, som ses vara Möllevångens hjärta, bestod i början av 1900-talet av ett flertal industrier och så småningom byggdes även bostäder i och runt omkring området (Malmö stad 2021b). Fler sökte sig till Möllevången och stadsdelen kom till att bli populär för många människor och inte minst för individer med konstnärliga yrken eller ambitioner (a.a.). Möllevångstorget anses vara en levande mötesplats med en marknad, restauranger och nattliv. Möllevången har i perioder uppvisat uppenbara sociala problem. Befolkningsförändringarna i stadsdelen har varit, och är fortfarande påtagliga, vilket betyder att frekvensen av individer som flyttar in och ut är hög (Malmö stad 2021b).

Polismyndigheten genomför årligen en trygghetsmätning i polisregion syd (Polismyndigheten 2021). Mätningens frågeställningar är formulerade för att undersöka ordningsstörningar, brottsutsatthet, oro för att utsättas för brott, konkret otrygghet och polisens lokala agerande (a.a.). Trygghetsmätningen görs i alla regionens 58 kommuner och bryts även ned i 244 områden, däribland Möllevången (a.a.). Då ordningsvakter implementerades på Möllevången år 2021 är det av stor relevans att undersöka resultatet av trygghetsmätningen både före och efter implementeringen. Resultaten från följande trygghetsmätningar har delgivits genom personlig kommunikation via den poliskontakt forskningsgruppen blivit tilldelad.

Resultat av trygghetsmätning mellan 2017 och 2021

Enligt en av trygghetsmätningarna framkommer det att personer som bor på Möllevången upplever en förhöjd nivå av bland annat nedskräpning, berusade och narkotikapåverkade personer utomhus, bråk och slagsmål utomhus samt stökiga och bråkiga ungdomsgång från 2017 till 2021. Vidare har oron för att bli utsatt för vissa typer av brott ökat under samma period på Möllevången. Detta till

skillnad från övriga delar av Malmö då staden i det stora hela har en minskad nivå av personer som känner sig otrygga och som uppger att de utsatts för brott (Malmö stad 2021a). Likt övriga delar av Malmö uppger personer på Möllevången en minskad utsatthet för stöld och hot samt att oron att bli överfallen eller misshandlad i området har minskat på Möllevången, sett till för några år sedan. Andelen individer som anmäler sin utsatthet för brott har också minskat, men om det beror på att den faktiska utsattheten har minskat eller inte är svårt att uttala sig om då anmälningsbenägenheten kan påverkas av faktorer såsom rätt till ersättning, brottets karaktär och dess grovhet (Nordén & Strid 2021). Statistiken från trygghetsmätningen belyser dessutom att individer kände sig mer otrygga när de var ute ensamma sent på kvällen på Möllevången år 2021 jämfört med år 2017, vilket indikerar på en minskad känsla av trygghet.

Resultat av trygghetsmätning mellan 2021 och 2022

Trygghetsmätningen från 2022 visar bland annat att den observerade narkotikaförsäljningen har minskat något under denna period och att både andelen berusade och narkotikapåverkade personer utomhus reducerats. Fler uppgav även att den generella nedskräpningen i utomhusmiljöer har minskat. Resultaten tyder även på att andelen personer som oroar sig för att bli utsatt för misshandel eller överfall har blivit färre. Även den generella oron för att bli utsatt för någon typ av brott följer samma trend. Till skillnad från denna trend av minskningar har andelen bråk och slagsmål utomhus samt stökiga och bråkiga ungdomsgäng ökat mellan 2021 och 2022. Andelen individer som har angett att de har blivit utsatta för stöld eller hot har även ökat under perioden. Trots detta är det betydligt fler personer som angett att de är trygga när de är ute ensamma en sen kväll år 2022 samt att anmälningsbenägenheten har ökat.

Tidigare forskning

I polisens huvudsakliga uppdrag ingår det att bland annat förebygga, förhindra och upptäcka brottslighet och andra ordningsstörningar (Polismyndigheten 2022b). För dem föreligger det en brottsförebyggande och trygghetsskapande strategi som de utgår från i sitt arbete. Utifrån främst situationell prevention fokuserar polisen i samverkan med och bredvid annan uniformerad personal för att i det stora hela, förhindra eller försvåra att brott begås (Doyle m.fl. 2015; Polismyndigheten 2022b). Insatser som innebär exempelvis utökad bevakning eller hot spot-baserat polisarbete har tydligt visat på positiva effekter när det kommer till medborgarnas upplevda trygghet och/eller förekomsten av

brottslighet (Braga m.fl. 2012; Doyle m.fl. 2015; Frogner m.fl. 2013; Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016).

Brottsförebyggande och trygghetsskapande effekter av uniformerade patrullerande tjänstemän

Det arbetssätt som appliceras av uniformerade patrullerande personer kan påverka hur de ses och bemöts av medborgare (Braga m.fl. 2012). Braga m.fl. (2012) menar att ett aggressivt arbetssätt och en vision om nolltolerans i vissa fall kan resultera i osämja mellan tjänstemän i uniform och medborgare. Det kan vara fördelaktigt att implementera en preventionsåtgärd där ett aggressivt arbetssätt inte används, detta för att lättare kunna bygga relationer med samhället (Braga m.fl. 2012). Genom att hjälpa samhället med eventuella ordningsstörningar eller problem som finns, kan de bidra till att den generella upplevda tryggheten bland medborgarna ökar (Braga m.fl. 2012; Doyle m.fl. 2015; Jonsson 2019; Norén Bretzer 2020). En implementering med ökad fotpatrullering kan även resultera i en minskning av både ordningsstörningar och brottslighet, vilket i förlängningen kan påverka tryggheten i området (Braga m.fl. 2012; Doyle m.fl. 2015; Holmberg 2005; Jonsson 2019; Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016). Norén Bretzer (2020) menar att en utökad närvaro av uniformerad personal även kan ha positiva följder för dessa, då det föreligger fler möjligheter för informationsutbyten.

Synlighet av uniformerade patrullerande tjänstemän

Att se uniformerade patrullerande tjänstemän kan både ha positiva och negativa effekter på medborgarnas upplevda trygghet. Den positiva aspekten är att det sker en synlig brottsreducering vilket leder till en förhöjd känsla av trygghet (Braga m.fl. 2012; Doyle m.fl. 2015; Holmberg 2005; Jonsson 2019; Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016). Enligt Holmberg (2005) kan däremot brutna löften om brottsreducering från de uniformerade personerna leda till bristande förtroende och även lägre känsla av trygghet från medborgarna. Den ökade närvaron av uniformerade personer kan även bidra till en ökad medvetenhet om brott och även här bidra med negativ påverkan på tryggheten (Doyle m.fl. 2015; Holmberg 2005). Vidare menar Doyle m.fl. (2015) att närvaron av uniformerade personer inte ökar trygghetskänslan i en tryggare typ av miljö med många personer i rörelse. Detta kan tolkas som att närvaron av uniformerade personer inte ger en ytterligare positiv respons på en miljö som redan anses vara trygg (Doyle m.fl. 2015). Vilken typ av uniformerad person som närvarar spelar oftast ingen större

roll för den upplevda tryggheten, även om nivån är något högre vid polispatrullering (a.a.).

Förflyttningseffekter av brott och otrygghet

Många gånger medför polisinsatser riktade på högaktiva brottsplatser inte att brottsligheten flyttar sig till andra områden i närheten (Braga m.fl. 2012; Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016). Trots detta kan viss form av brottslighet ändå visa på förflyttning, något som var tydligt för Hennen och Gerell (2019) som undersökte området Möllevången och dess narkotikahandel. I många fall är det även möjligt med en förflyttning av positiva effekter som följer vid utökad fotpatrullering genom att dessa sprids till andra närliggande områden (Braga m.fl. 2012; Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016). Att implementera fotpatrullering har visat sig ha avskräckande effekter (Braga m.fl. 2012; Hennen & Gerell 2019), detta då brottslighet som exempelvis våldsbrott och rån minskat som följd av insatsen (Novak m.fl. 2016). Det finns däremot studier som visar att den avskräckande effekten avtagit efter de första initiala veckorna efter implementeringen (Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016). Vilket innebär att insatsens långsiktiga förmåga kan ifrågasättas (Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016).

Teori

För att kunna förklara varför brott koncentreras på specifika platser finns en rad olika teorier. De teorier som kommer belysas i denna rapport är rutinaktivitetsteorin samt teorin om broken windows. Arbetssättet hot spot policing tas även upp då detta har stora teoretiska influenser specifikt om koncentration av brottslighet.

Rutinaktivitetsteorin

Teorin om rutinaktiviteter har sin grund i att brott kan ses som en respons på olika lockelser eller frestelser som en individ uppfattar i vardagen de befinner sig i (Agustina & Felson 2016; Braga 2012; Wikström & Torstensson 1997). I teorin krävs det tre faktorer för att ett brott ska begås. Dessa tre innefattar att det finns ett lämpligt brottsobjekt, avsaknad av kapabla väktare samt en motiverad gärningsperson (Braga 2012). Otryggheten som följer med dessa motiverade gärningspersoner kan därför motverkas om motivationen hos den eventuella gärningspersonen elimineras (Wikström & Torstensson 1997). Vidare belyser teorin att individer som spenderar tid i ostrukturerade rutinaktiviteter där det även

saknas någon form av auktoritetsperson löper en förhöjd risk för brottsligt beteende och därmed ofta en förhöjd känsla av otrygghet (Braga 2012; Wikström & Torstensson 1997). Orsaken till detta är att brottslighet kan ses som ett acceptabelt handlingsalternativ i sådana situationer. Att tillföra kapabla väktare i kontexter där detta tidigare inte funnits kan minska risken för brottsligt beteende men även stärka den upplevda känslan av trygghet (Wikström & Torstensson 1997). Detta eftersom kapabla väktare inte bara är tänkt att fungera brottsförebyggande utan även som ett trygghetsskapande element (a.a.). Den motiverade gärningspersonen har som mål att uppnå någon form av tillfredsställelse och när detta är realistiskt och genomförbart kommer brott att begås. Däremot bör ansträngningen inte vara för hög och upptäcktsrisken för stor för gärningspersonen (Braga 2012; Wikström & Torstensson 1997). Eftersom det inom teorin räcker att endast ta bort en av de tre faktorerna för att brott inte ska utföras (a.a.), kan ordningsvakter i detta fall ses som kapabla väktare. Genom denna roll kan ordningsvakterna reducera risken för brott och i förlängningen påverka den upplevda tryggheten i ett område på ett positivt sätt. Detta eftersom kapabla väktare kan fungera avskräckande för en eventuellt motiverad gärningsperson, och trygghetsskapande för ett eventuellt lämpligt brottsoffer (Wikström & Torstensson 1997).

Broken windows

Broken windows-teorin grundas i tanken om att social och fysisk ordning kan leda till ökad brottslighet på specifika platser (Sampson & Raudenbush 2001; Sampson & Raudenbush 2005). Enligt teorin kan små tecken på antisocialt beteende såsom nedskräpning, graffiti och trasiga fönster leda till att brottsbenägna individer ser ordningen som ett tecken på att områdets medborgare inte utövar någon form av informell social kontroll (Sampson & Raudenbush 2001; Welsh & Hoshi 2002). Vilket i sin tur leder till att de brottsbenägna personerna känner att de är fria att göra vad de vill i området (Sampson & Raudenbush 2001; Welsh & Hoshi 2002). Den ökade brottsligheten leder sedan till att områdets invånare väljer att flytta, och de som inte har möjlighet att flytta håller sig borta från områdets gator (Braga 2012; Sampson & Raudenbush 2005). Detta skapar i sin tur ännu större möjlighet för ökad kriminalitet och på så sätt startas en nedåtgående spiral (Braga 2012; Sampson & Raudenbush 2005). Enligt broken windows-teorin är det därför av stor vikt att upprätthålla den sociala kontrollen i området (Braga 2012), vilket är möjligt genom samverkan mellan polisen, ordningsvakter och medborgare.

Hot spots

Genom forskning har det framkommit att brott oftare begås på vissa specifika veckodagar och tider på dygnet samt av ett fåtal brottsaktiva individer (Braga 2012). Brottsligheten är dessutom ofta starkt koncentrerad till vissa specifika platser inom ett större område eller samhälle, så kallade hot spot-områden (Braga 2012; Eck & Guerette 2012). Vidare kan detta ha med ett områdes och kvarters fysiska och sociala egenskaper att göra, som exempelvis dålig belysning, övergivna lokaler, oordning, samt brist på informell social kontroll, vilket även är kännetecknen inom teorin om broken windows (Braga 2012). Genom hot spot policing riktar polisen mycket insatser på ett specifikt hot spot-område och försöker arbeta brottsförebyggande samt brottsreducerande (a.a.). Det kan exempelvis innebära att polisen väljer att lägga extra resurser på patrullering i det särskilt brottsdrabbade området (Braga 2012; Eck & Guerette 2012).

Sammanfattning av tidigare forskning

Flertalet studier, både nationella och internationella, ger en tydlig indikation på att hot spot-baserat polisarbete är effektivt. Att detta arbetssätt är användbart för att reducera brott i ett område, stärks även av rutinaktivitetsteorin där avsaknad av kapabla väktare är en av tre kriterier för att brott ska genomföras. Införandet av kapabla väktare har i många fall visat ha en positiv effekt på brottsnivåerna i området. Däremot kan hot spot policing innebära både en ökning och minskning av den upplevda tryggheten. Det är därför av stor vikt att områdets kontext tas i beaktning när åtgärder implementeras. Ur ett trygghetsperspektiv har patrullering av uniformerade personer visat ge god effekt. Insatser med utökad fotpatrullering medför även en låg risk för brottsligheten att flyttas till ett närliggande område.

Att det finns viss motstridighet i resultaten av tidigare implementeringar av hot spot policing är en indikation på att det finns ett behov att göra vidare forskning av ämnet. Specifikt Hennen & Gerells (2019) studie visar att trygghetsnivåerna i området runt "knarkrondellen" som ligger angränsande till det LOV §3-område som ligger till grund för undersökningarna i denna rapport, inte påverkats av tidigare implementering. Det är därför av intresse att undersöka hur uniformerad personal upplevs i denna kontext då ett flertal andra studier visat på positiva effekter av liknande implementeringar.

MATERIAL OCH METOD

Kvalitativ och kvantitativ ansats

För att besvara delen av den första frågeställningen som handlar om hur näringsidkare på Möllevången upplever ordningsvakternas arbete bedömdes en kvantitativ ansats vara lämplig. Den kvantitativa datainsamlingen utgörs av enkäter och ämnar genom konkreta, mätbara frågor studera hur dessa individer upplever ordningsvakterna, men även hur deras förtroende för ordningsvakterna ser ut (se bilaga 2). Detta då Maxfield och Babbie (2015) menar att attityder kan mätas på ett adekvat sätt genom kvantitativ forskning. En fråga i enkäten var däremot konstruerad med ett öppet svar vilket möjliggör för en kvalitativ tolkning. Svaren från denna fråga där näringsidkarna själva hade möjligheten att bidra med åtgärdsförslag till ett förbättrat arbete för ordningsvakterna, användes för att till viss del besvara den tredje frågeställningen. Vidare ansågs en kvalitativ ansats i form av semistrukturerade intervjuer vara passande för att besvara delar av den första samt den andra frågeställningen. Detta då dessa ämnar utforska hur poliser, samverkansaktörer samt ordningsvakterna själva upplever arbetet inom LOV §3-området. Valet att basera denna datainsamlingsmetod på en kvalitativ ansats gjordes då en kvalitativ ansats vill genom ord och berättelser från individer studera ämnen som är mer abstrakta och i många avseenden inte är mätbara i kvantitativ mening (Bryman 2018).

Urval

Det delades ut enkäter till den större delen av näringsidkare inom LOV §3-området för att kunna svara på den kvantitativa frågeställningen för denna rapport. Totalt samlades det in 38 svar. Här användes ett målinriktat kriteriestyrt

urval, där kriteriet för att ingå i urvalet var att individen arbetar inom LOV §3-området.

Urvalet för den kvalitativa delen av denna rapport utgörs av aktörer som är del av den samverkan som drivs på Möllevången. En av aktörerna är de ordningsvakter som arbetar på Möllevången inom ramarna för LOV §3-området, sex av dessa intervjuades. Intervjuer har även gjorts med en representant från Malmö stad, två poliser som arbetar inom LPO Malmö norr och en representant från BID Malmö. Då den kvalitativa delen riktar sig specifikt till hur ordningsvakter och andra organisationer upplever ordningsvakternas arbete i LOV §3-området bedömdes även här ett målinriktat kriteriestyrt urval vara lämpligt. Rapporten ämnar inte undersöka generella upplevelser av ordningsvakternas arbete och därför behövdes kriterier för urvalet upprättas, vilket gjordes utifrån frågeställningarna (Bryman 2018). Dessa kriterier beslutades vara att ordningsvakterna måste arbeta inom LOV §3-området på Möllevången samt att organisationerna som intervjuas arbetar inom detta område i samverkan med ordningsvakterna.

Enkätundersökning

En motivering till att göra en enkät är att individer som arbetar på Möllevången skiljer sig åt i ett flertal aspekter, vilka är både sociala och ekonomiska. Genom enkäten vill rapporten försöka fånga upp så många olika perspektiv som möjligt för att uppfylla syftet och även för att utveckla åtgärdsförslag. Valet att utforma enkäten med en majoritet av slutna svarsalternativ har gjorts för att minimera risken för tolkningsfel och partiskhet av forskarna (Maxfield & Babbie 2015). I ett försök att minska det interna bortfallet har även frågorna och svarsalternativen gjorts enkla och lättlästa i den mån det är möjligt utan att komma ifrån frågornas ursprungliga syfte (Bryman 2018; Maxfield & Babbie 2015). I ett försök att få sanningsenliga svar har enkäten även utformats utan några negativa associationer i frågan, detta för att minimera eventuell risk för att påverka hur respondenterna svarar på/förhåller sig till frågorna

Den färdigställda enkäten bestod av elva frågor med slutna svarsalternativ och en fråga med ett öppet svarsalternativ där respondenterna fick möjligheten att skriva fritt (se bilaga 2).

Semistrukturerade intervjuer

Maxfield och Babbie (2015) menar att genom kvalitativa intervjuer kan information om individers upplevelser och erfarenheter öka förståelsen av ett fenomen på ett sätt som kvantitativa ansatser i många avseenden inte alltid

uppnår. Grundläggande i utförandet av kvalitativa intervjuer är att göra intervjumallen avgränsad till fenomenet som ska undersökas, men samtidigt öppen och flexibel beroende på hur individen som intervjuas svarar (Bryman 2018; Maxfield & Babbie 2015). Intervjumallen som skapats för detta ändamål har därför ett antal förutbestämda huvudfrågor med avsikt att besvara delar av första frågeställningen och hela den andra frågeställningen (se bilaga 3). Då den kvalitativa intervjun enligt Maxfield & Babbie (2015) ska vara en interaktion mellan respondenten och den som intervjuar kan även följdfrågor ställas utifrån svaren på de förutbestämda huvudfrågorna.

För denna rapport innebär det att tre huvudteman utformades för att kunna svara på frågeställningen som innefattar ordningsvakternas upplevelse av det egna arbetet samt att utforska hur samverkansaktörer och poliser upplever ordningsvakternas arbete. Dessa tre huvudteman har därför präglat utformandet av intervjumallarna för alla dessa aktörer:

1. Organisationsmål
2. Upplevelser av ordningsvakterna / Ordningsvakternas upplevelser
3. Utveckling av arbetssätt

Då intervjuerna inte kunde ha samma frågor till alla aktörer som deltog gjordes tre olika intervjumallar, en för ordningsvakterna, en för poliserna och en för representanten från Malmö stad respektive BID Malmö (se bilaga 3). Intervjuerna skiljde sig åt i varaktighet med ett intervall på 8–40 minuter.

Analys

Deskriptiv analys

De svar som gavs på enkäten kodades in i programmet Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) där både univariata och bivariata analyser tillämpats på den slutgiltiga kodningen. Genom univariata analyser är det möjligt att få fram fördelningen mellan de variabler som undersöks, vilket är relevant då majoriteten av enkätens svarsalternativ bygger på attitydskalor (Djurfeldt m.fl. 2020; se bilaga 2). Flertalet av variablerna presenterades i tabeller vilket bidrar till en klar bild av resultatet. Även två bivariata analyser gjordes, vilket sedan presenterades i korstabeller. Detta gjordes på frågorna “Hur många timmar i veckan arbetar du på Möllevången?” samt “Hur många gånger per dag ser du ordningsvakter på Möllevången när du arbetar?”, för att kunna ge en indikation på om

ordningsvakternas faktiska synlighet stämmer överens med målsättningen för deras uppdrag. En bivariat analys gjordes även på frågan “Hur skulle du beskriva ditt förtroende för ordningsvakterna på Möllevången?” och den fråga om eventuellt instämmande som lyder “Jag litar på att ordningsvakterna på Möllevången behandlar alla lika.”. En omkodning av svarsalternativen gjordes på båda variablerna för att göra de mer överskådliga, detta utan att påverka mätnivån (Djurfeldt m.fl. 2020). För den första variabeln slogs svarsalternativen “Väldigt litet” och “Litet” ihop till “Litet förtroende” och svarsalternativen “Väldigt stort” och “Stort” slogs ihop till “Stort förtroende”. För den andra variabeln som hanterar påståendet om likabehandling, slogs svarsalternativen “Instämmer absolut inte” och “Instämmer inte” till “Instämmer inte”. På liknande sätt slogs även svarsalternativen “Instämmer delvis” och “Instämmer till fullo” ihop till “Instämmer”. Genom en korstabulering av dessa kvalitativa variabler var det möjligt att få fram om det fanns eventuella samband samt hur dessa tendenser såg ut (Djurfeldt m.fl. 2020).

Tematisk analys

Då en del av fokuset för denna rapport är att fördjupa kunskapen om ordningsvakternas upplevelser av arbetet de utför och hur lokala samverkansaktörer och poliser upplever deras arbete genom kvalitativa intervjuer har en tematisk analys bedömts vara lämplig. Att använda sig av en tematisk analys innebär att forskarna utifrån ett initialt kodningsschema kan göra jämförelser och hitta mönster mellan intervjuer (Bryman 2018). Analysmodellen baserades på Graneheim och Lundmans (2004) kodningsschema som görs i fem distinkta steg:

- Meningsbärande enheter
- Kondenserade enheter
- Underliggande mening
- Subtema
- Tema

Utifrån de meningsbärande enheter som bedömts vara relevanta och passande för att svara på frågeställningen kodades sedan intervjumaterialet i en repetitiv process. Repetitiv process innebär i denna rapport att forskarna individuellt och i grupp gick igenom allt datamaterial som samlats in från de semistrukturerade intervjuerna flera gånger (Bryman 2018). Detta görs för att minska risken av att den egna biasen hos forskarna ska påverka vad som bedömts vara relevant i datamaterialet, vilket därigenom riskerar att påverka det slutgiltiga resultatet.

Detta stärker även interbedömarreliabiliteten i rapporten (a.a.). Missvisande resultat kan i sin tur leda till att åtgärdsförslagen blir bristfälliga (a.a.). Utifrån relevanta meningsbärande enheter kondenserades texten ner för att kunna identifiera underliggande meningar samt återkommande subtema. Utifrån detta utformades de huvudteman som blev det slutliga resultatet av analysen (se bilaga 4). Detta underlättar både vid jämförelse mellan intervjuerna och även för att hitta mönster i materialet som samlats in (Bryman 2018). En tematisk analys möjliggör en djupare förståelse av vad intervjudeltagarna upplever, såsom samband eller orsaker (a.a.). Bryman (2018) menar att identifierandet av språkliga kopplingar som till exempel “på grund av” och “därför att” i det insamlade datamaterialet kan belysa dessa eventuella samband hos deltagarna. Att intervjudeltagarna identifierar ett samband betyder däremot inte att det finns vetenskaplig grund för detta, men om det är en återkommande kategori i mycket av datamaterialet så tyder detta på att vidare forskning av ämnet behöver bedrivas.

Etiska överväganden

Etiska ställningstaganden och riktlinjer inom forskning har stor betydelse för utförandet av en studie, dess kvalitet samt hur studieresultatet på ett ansvarsfullt sätt kan användas för utveckling av samhället (Vetenskapsrådet 2017).

Individskyddskravet är en utgångspunkt vid de etiska övervägandena och bör därför beaktas vid utförandet av studier genom att förhålla sig till fyra etiska krav (Vetenskapsrådet 2002). Dessa fyra krav är en konkretisering av individskyddskravet och benämns enligt följande; informationskravet, samtyckeskravet, nyttjandekravet och konfidentialitetskravet (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2002). Samtliga krav har noggrant följts och respekterats i den aktuella studien. Informationskravet innebär att forskaren tydligt ska ge information till berörda aktörer om syftet med forskningen, om deltagarnas uppgift samt vilka villkor som är aktuella för deltagandet (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2017). I den aktuella undersökningen har alla medverkande fått ta del av ett informationsbrev där studiens syfte beskrivs på ett konkret sätt (se bilaga 1). Dessutom framgick det vilka som utför studien, hur insamlandet av data skulle gå till samt vilka aktörer som skulle komma att beröras. Vidare har alla deltagare blivit tydligt upplysta med att deras deltagande i studien var frivilligt samt att de kunde avbryta sin medverkan när de ville om de så önskade, vilket är obligatoriskt inom informationskravet (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2017). Informationen om studien har i aktuell rapport getts i samband med

intervjuerna och enkäten där deltagarna även hade möjlighet att ställa frågor om studien. Samtyckeskrauet belyser vikten av deltagarnas egna rättigheter till att delta i undersökningen (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2017). Inom detta krav ska forskare få deltagarnas samtycke till att delta (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2017). Under rapportens datainsamling har samtliga deltagare antingen muntligt eller skriftligt gett sitt samtycke till forskningsgruppen, där båda ses som accepterat enligt samtyckeskrauet (Bryman 2018; Vetenskapsrådet 2017). Forskarna har även bett om samtycke till inspelning av intervjun. Det tredje forskningsetiska krauet är konfidentialitetskrauet och syftar till att deltagarnas personuppgifter ska förvaras noggrant (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2017). Detta innebär att ingen obehörig ska kunna ta del av dem (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2017). Även detta är något som forskningsgruppen tagit hänsyn till och följt. Analysen av den insamlade datan kommer presenteras på ett sådant sätt att deltagarna inte går att identifiera. Det fjärde och sista forskningsetiska krauet är nyttjandekrauet som innebär att insamlade uppgifter inte får användas till något annat än forskningsändamål och vetenskapliga syften (Mellgren & Tiby 2018; Vetenskapsrådet 2017). Även detta är något som studiedeltagarna blev informerade om innan deltagandet och som forskningsgruppen följt under hela studiens gång.

RESULTAT

Kvantitativt resultat

Utifrån enkäten vill studien besvara den del av första frågeställningen som berör de arbetande på Möllevången. Alltså hur näringsidkare på Möllevången upplever ordningsvakternas arbete och därigenom få reda på hur stort förtroende de har för dessa samt hur deras upplevda trygghet ser ut.

Upplevelsena av ordningsvakternas arbete och deras bemötande

I enkäten framkommer det att majoriteten av respondenterna anser att det arbete ordningsvakterna gör på Möllevången är bra (57,9%), varav en mindre andel av dessa har angett deras arbete som "mycket bra" (13,2%). Resultatet visar samtidigt att en tredjedel av respondenterna (31,6%) varken anser deras arbete vara bra eller dåligt. Slutligen är det ett fåtal som anger att de upplever att ordningsvakterna gör ett dåligt arbete (10,5%).

Tabell 1: Upplevelsen av ordningsvakternas arbete

	N	%
Mycket dåligt	1	2,6
Dåligt	3	7,9
Varken dåligt eller bra	12	31,6
Bra	17	44,7
Mycket bra	5	13,2
Totalt	38	100

Vidare ställdes även frågan hur näringsidkarna ansåg att de blev bemötta av ordningsvakterna. På denna fråga var det en fjärdedel av respondenterna (23,7%) som angav att de inte hade interagerat med dem vilket är en relativt stor del det totala antalet. Av resterande respondenter angav majoriteten att de fått bra bemötande av ordningsvakterna (57,9%). Även på denna fråga var det ett fåtal som angav sig tycka varken bra eller dåligt (15,8%). Slutligen angav en mindre andel (2,6%) att de ansåg ordningsvakterna ha dåligt bemötande gentemot de arbetande på Möllevången.

Tabell 2: Upplevelsen av ordningsvakternas bemötande.

	N	%
Mycket dåligt	0	0
Dåligt	1	2,6
Varken dåligt eller bra	6	15,8
Bra	14	36,8
Mycket bra	8	21,1
Har inte interagerat med dem	9	23,7
Totalt	38	100

Förtroendet för ordningsvakterna

Vid frågan om hur stort förtroende näringsidkarna har för ordningsvakterna var det ungefär lika stor andel som ansåg sig ha ett stort förtroende (42,1%) som de som ansåg sig känna varken stort eller litet förtroende (39,5%). Svaren tydde även på att en femtedel av respondenterna ansåg sig ha ett litet förtroende för ordningsvakterna (18,4%). I enkäten ställdes även frågan huruvida respondenterna litade på att ordningsvakterna behandlade alla lika i sitt arbete. Svaren var väldigt spridda med en större andel som ansåg sig instämma med att ordningsvakterna behandlade folk lika (44,7%). En tredjedel av respondenterna svarade att de varken instämde eller motsatte sig påståendet (31,6%), medan en fjärdedel ansåg sig inte instämma (23,7%). I den korstabell som presenteras nedan framkommer det huruvida näringsidkarna litar på att ordningsvakterna behandlar alla lika, utifrån hur stort förtroende de har till dessa.

Tabell 3: Huruvida respondenterna, utifrån deras förtroende för ordningsvakterna, litat på att dessa behandlar alla lika. I procent (%).

Förtroende för ordningsvakterna	Litar på att ordningsvakterna behandlar alla lika		
	Instämmer inte	Varken instämmer eller motsätter	Instämmer
Litet förtroende	10,5	2,6	5,3
Varken litet eller stort	10,5	23,7	5,3
Stort förtroende	2,6	5,3	34,2

Den upplevda tryggheten bland näringsidkarna

Utifrån enkäten vill denna rapport få reda på om och hur den upplevda tryggheten hos näringsidkarna på Möllevången har förändrats sedan implementeringen av ordningsvakter. För att få en förståelse om den generella tryggheten har frågor om den upplevda tryggheten samt oron att utsättas för brott nu, i förhållande till före implementeringen ställts. Resultatet visar att många inte känner någon skillnad nu efter implementeringen, men att en stor del ändå tycker att det blivit en positiv förändring. Majoriteten angav att de känner sig tryggare (52,6%) efter implementeringen. Endast en respondent angav att de känner sig något mer otrygg medan övriga respondenter angav sig känna varken eller (44,7%). För frågan om oron att utsättas för brott är annorlunda nu jämfört med före implementeringen är det få som angett att de känner sig mer oroliga (5,3%). Ett större antal respondenter angav att de känner sig mindre oroliga att utsättas för brott (44,8%), varav en tredjedel av dessa angett att de känner sig mycket mindre oroliga. Svaren visar däremot att hälften av respondenterna angett att de varken känner sig mer eller mindre oroliga att utsättas för brott nu, jämfört med före implementeringen av ordningsvakter.

Tabell 4: Redogörelse för näringsidkarnas upplevda trygghet utifrån variablerna om otrygghet och oron att utsättas för brott.

	Känsla av trygghet sen implementeringen		Oro att utsättas för brott sen implementeringen	
	N	%	N	%
Jag känner mig mycket mer otrygg/orolig	0	0	0	0
Jag känner mig något mer otrygg/orolig	1	2,6	2	5,3
Varken eller	17	44,7	19	50
Jag känner mig något tryggare/mindre orolig	14	36,8	12	31,6
Jag känner mig mycket tryggare/mindre orolig	6	15,8	5	13,2

Ordningsvakternas synlighet

En av enkätfrågorna tog även upp hur pass synliga ordningsvakterna är för de som arbetar på området. Enligt den implementeringsplan som satts upp är tanken att det ska vara möjligt att se en ordningsvakt inom loppet av 20–60 minuter. Utifrån detta skulle de arbetande som minst kunna se ordningsvakterna cirka åtta gånger under ett åtta timmars arbetspass. Trots detta var det knappt en tiondel av respondenterna (7,9%) som svarade att de såg ordningsvakterna mer än sju gånger per dag. Merparten av de svarande har angett att de ser ordningsvakterna mellan en till fyra gånger per dag (68,4%). Medan ungefär en femtedel av respondenterna (18,4%) angav att de ser ordningsvakterna mer sällan än en gång per dag, vilket inte går ihop med den implementeringsplan som ordningsvakterna ska arbeta utifrån.

Utifrån nedanstående tabell är det även möjligt att på ett övergripande sätt se hur fördelningen mellan hur ofta de arbetande ser ordningsvakterna och hur många timmar per dag de själva är på plats på området. Här framgår det tydligt att större delen av de näringsidkare som är på plats mer än 30 timmar i veckan också anger att de ser ordningsvakterna färre gånger per dag än vad som är rimligt utifrån implementeringsplanen.

Tabell 5: Beskriver hur ofta näringsidkarna ser ordningsvakterna i förhållande till deras arbetstimmar. I procent (%).

Ordningsvakternas synlighet per dag	Arbetstimmar (h) / vecka				
	0–10 h	11–20 h	21–30 h	31–40 h	40+ h
Fler än 7 gånger	0	0	2,6	2,6	2,6
5–7 gånger	0	0	2,6	0	2,6
3–4 gånger	0	2,6	2,6	7,9	21,1
1–2 gånger	0	0	2,6	13,2	18,4
Mer sällan än 1 gång	0	0	0	5,3	13,2

Kvalitativt resultat

Det kvalitativa resultatet består dels av svaren från den öppna fråga som ställdes i enkäten till näringsidkarna inom LOV §3-området, men även de semistrukturerade intervjuerna. Utifrån kodning genom den tematiska analysen framkom det följande teman: brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete, kommunikativt arbets sätt, samverkan, rätt person på rätt plats, bristande information och åtgärdsförslag. Dessa resultat ämnar till viss del belysa samtliga frågeställningar i föreliggande rapport, men med ett större fokus på den andra och tredje som hanterar ordningsvakternas egna upplevelser av sitt arbete, samt eventuell utveckling av detta.

Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete

Det första identifierade temat som rapporten kommer belysa är brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. BID Malmö, Malmö stad samt båda poliserna menar att ordningsvakterna på Möllevången både skapar trygghet och förebygger brott samtidigt som de är serviceinriktade. Vidare förklarar representanten från Malmö stad att arbetssättet som ordningsvakterna på Möllevången förhåller sig till skiljer sig från det traditionella för ordningsvakter. Detta är även något som styrks av samtliga ordningsvakter som menar att målet för ordningsvakter på andra platser är att reducera ordningsstörningar medan arbetet på detta LOV §3-område är mer dialogbaserat. Uppfattningen från Malmö stad, BID Malmö samt poliserna är att ordningsvakterna hjälper både de som arbetar, bor och vistas på Möllevången vilket kan leda till en ökad trygghet.

“[...] ordningsvakterna skapar trygghet, men samtidigt är de serviceminded, och de har då vad jag förstått det gått utbildning genom detta också.” - Representant från BID Malmö

Samtliga av de intervjuade ordningsvakterna är överens om att det primära målet med insatsen på Möllevången är att öka tryggheten. De syftar till att bygga värdefulla relationer, arbeta förtroendeskapande och samtala med medborgarna i stället för att arrestera dem. Majoriteten av ordningsvakterna menar att de främst försöker skapa kontakt med ungdomar.

“Vi går runt, pratar med människor, visar oss. Framför allt ungdomar också som vi ser ute. Ja, visar att vi finns här om det skulle vara något.” - En ordningsvakt

Ordningsvakterna lyfter dessutom att det är centralt för dem att invånarna på Möllevången är medvetna om att de patrullerar där för deras skull. Hälften av ordningsvakterna påpekar även att de implementerades på Möllevången för att få ner brottsstatistiken och förebygga brottslighet men att detta inte är det huvudsakliga målet. Samtliga intervjudeltagare är eniga om att arbetet som ordningsvakterna gör på Möllevången har bidragit till en ökad trygghet, detta utifrån vad personer i området har berättat för dem.

Kommunikativt arbetssätt

Ordningsvakternas kommunikativa arbetssätt var ett av de teman som fick ett stort fokus vid intervjuerna. När ordningsvakterna själva beskriver sina arbetsdagar så framstår dialogbaserat arbete som en av de arbetsuppgifter som de arbetar mest med. Ordningsvakterna hälsar på förbipasserande, stannar upp och pratar med näringsidkare och boende. Även vid ordningsstörningar och konflikter försöker de i största möjliga mån att lösa problem genom samtal med de inblandade.

“Nästan 95% av allt vi har gjort har vi kunnat kommunicera och lösa genom att prata, lösa en konflikt genom att prata med varandra.” - En ordningsvakt

Ordningsvakterna, en av poliserna och representanten från BID Malmö uttrycker att ett dialogbaserat förhållningssätt är bra för att lösa konflikter, men även för att undvika att konflikter inträffar. Enligt båda poliserna har ordningsvakterna bättre förutsättningar för att skapa relationer med medborgarna än polisen. Enligt en av poliserna så kan detta förklaras genom att ordningsvakterna inte ses som ett hot

på samma sätt som polisen gör. Den andra polisen menar att det är fördelaktigt att ordningsvakterna kontinuerligt har samma personal i området, vilket gör att de kan skapa kontakt och relationer med medborgarna på ett sätt som polisen inte har möjlighet till. På grund av att ordningsvakterna skapar fler och starkare relationer med medborgarna så tror en av poliserna att ordningsvakterna får bättre bemötande av medborgarna än vad polisen får.

“Man bråkar ju inte med en kompis” - En polis

Flera av ordningsvakterna beskriver även kommunikationen med individer som vistas på Möllevången som en del av det trygghetsskapande arbetet. Ordningsvakterna menar att de arbetar för ökade nivåer av trygghet genom dialoger snarare än att fokusera på att gripa individer. En av ordningsvakterna uttrycker även att kommunikation med personer som vistas på Möllevången även kan verka brottsförebyggande då ett samtal kan “så ett frö” om att ändra sin livsstil och sina vanor, såsom att exempelvis sluta bruka narkotika.

Representanten från BID Malmö och ordningsvakterna beskriver även att ett dialogbaserat arbetssätt kan bidra till ett ökat förtroende för ordningsvakterna. Detta förklaras genom att ordningsvakterna inte framstår som “tuffa och bråkiga” såsom aktörerna anser att ordningsvakter traditionellt sett kan uppfattas med ett fokus på att avvisa och gripa människor. Samtal med medborgarna, svar på frågor och förklaringar kan även öka förtroendet för ordningsvakterna enligt majoriteten av de intervjuade ordningsvakterna. Enligt dem bidrar samtalen till en ökad förståelse för implementeringens syfte på Möllevången och därmed en ökad tillit. Flera av ordningsvakterna uttrycker även ett behov av att bevisa att de inte är “som andra ordningsvakter”. De upplever även att den negativa bild av ordningsvakter som sprids på sociala medier bidrar till ett dåligt rykte. Genom sitt kommunikativa arbetssätt vill de därför visa att det finns “bra ordningsvakter” också.

“Jag vet att vi har haft ganska dåligt rykte, ni vet själv, misslyckade poliser och sånt här och att vi använder övervåld och allt vad det är. Men det är därför jag blev det, för att visa att det finns faktiskt bra ordningsvakter också.” - En ordningsvakt

Ordningsvakternas kommunikativa arbetssätt utgör även en av grundpelarna för samverkan med lokala aktörer enligt BID Malmö och ordningsvakterna. Detta belyses ytterligare nedan.

Samverkan

Samverkan var ett återkommande tema i samtliga intervjuer. BID Malmö och båda poliserna anser att samverkan mellan olika aktörer på Möllevången är positivt. Representanten från BID Malmö anser även att samarbetet med ordningsvakterna fungerar väldigt bra och att organisationens förtroende för ordningsvakterna är starkt. BID Malmö och de intervjuade poliserna belyser även att ordningsvakterna ser och uppmärksammar saker som andra aktörer inte gör och tvärtom. Poliserna berättade även att de ser ordningsvakternas arbete som något väldigt positivt och att det avlastar polisen något. En av poliserna uppger känna sig lugn när ordningsvakterna patrullerar på området och att det är fördelaktigt då polisen inte alltid har möjlighet att vara där i samma utsträckning.

“Jag anser att det har fungerat jättejättebra, för det första så är det en liten avlastning från vår sida, vi har fått hjälp med allmänheten och skapat ett lugn på ett positivt sätt som inte vi har tid eller möjlighet att göra” - En polis

Både Malmö stad, poliserna och en av ordningsvakterna nämner att arbetet på Möllevången effektiviseras genom samverkan mellan olika aktörer. Vidare belyser en av poliserna att lägesbilden förbättras genom ordningsvakternas arbete. Representanten från Malmö stad menar även att samverkan är viktigt för att driva ett bra arbete i rätt riktning. Genom bra kommunikation får aktörerna större förståelse för varandra och deras arbete, vilket i sin tur resulterar i att de arbetar med varandra i stället för mot varandra. I enighet med BID Malmö och Malmö stad menar även somliga ordningsvakter samt en av poliserna att genom samverkansmöten lär olika aktörer sig att hitta rätt kanaler och vem de ska vända sig till i olika situationer. En av ordningsvakterna belyser även att samverkan med andra myndigheter och aktörer ökar det förebyggande arbetet. Vidare beskriver en ordningsvakt att deras arbete även innebär att vara behjälplig till polisen och att deras interna samverkan är central för arbetet på Möllevången. Detta är något som poliserna är eniga om.

“Man ska vara synlig och behjälplig till polisen också.” - En ordningsvakt

Å andra sidan påpekar en annan ordningsvakt att en ökad kommunikation och ett bättre samarbete med samtliga aktörer är önskvärt och behövligt. Samma ordningsvakt förklarar att det är lättare att nå fram till medborgarna genom ett större samarbete mellan olika aktörer på området.

Rätt person på rätt plats

BID Malmö, Malmö stad, en polis och majoriteten av ordningsvakterna beskriver alla att det finns *rätt och fel* typ av ordningsvakt för arbetet på Möllevången. Enligt de flesta deltagarna kräver arbetet individer som är lugna. De förklarar att ett lugnt arbetssätt är fördelaktigt då medborgarnas bemötande speglar det bemötande de får från ordningsvakterna. Representanten från BID Malmö menar att ett "tuffare" arbetssätt inte hade passat för området Möllevången utan hade i stället kunnat leda till ökade nivåer av bråk och konflikter.

"Om man kör på det andra "buffliga" [arbetssättet] så tror jag det hade varit ännu mer konflikter, ännu mer bråk, och det hade inte passat in i området." - En representant från BID Malmö

Vidare beskriver flera av ordningsvakterna vikten av att vara social, nyfiken och att hälsa på personerna som befinner sig på Möllevången. Detta är viktigt eftersom en del av det trygghetsskapande arbetet på Möllevången är att skapa relationer och kontakter med boende, näringsidkare och förbipasserande. Genom att vara nyfiken och social så kan de få tips om var/när/varför personer känner sig otrygga på Möllevången eller när de upplever problem. Då ordningsvakternas arbetsuppgifter är mer omfattande på Möllevången, och inte längre fokuserar på att enbart förhindra brott och ordningsstörningar, så menar aktörerna att ordningsvakterna på Möllevången måste vara serviceinriktade och ha en genuin vilja att hjälpa andra människor.

Bristande information

Majoriteten av ordningsvakterna lyfte vid intervju att allmänheten har en bristande kunskap om deras befogenheter. Ordningsvakterna beskriver att medborgare har ifrågasatt varför de inte agerar vid händelser utanför LOV §3-området. Även Malmö stad belyser problemet med att medborgare inte vet vart gränsen för LOV §3-området dras, och därmed inte vet vart ordningsvaktens befogenheter tar slut.

"[...]så händer någonting utanför det och så kanske medborgare står och säger varför gör ni ingenting? Varför ingriper ni inte?" - En representant från Malmö stad

Detta är även återkommande i det öppna svaret från enkäterna där näringsidkare uttrycker att de inte vet vad ordningsvakterna gör på Möllevången. Då en stor del av ordningsvakternas målsättning är att skapa relationer med de som rör sig på

Möllevången är det viktigt att allmänheten blir informerad av detta. Denna informationsbrist belyses då näringsidkare uttrycker att ordningsvakterna står och pratar med folk och inte är aktiva.

“De ska vara mer aktiva i stället för att gå och snacka och stå någonstans och snacka” - En näringsidkare

En av poliserna tror att medborgarna har bättre kännedom om polisens arbete än om ordningsvakternas. Polisen säger sig tro att detta kan bero på att många medborgare inte stött på ordningsvakter tidigare, till skillnad från polisen vars arbete alla har kunskap om. Vidare tror polisen att denna skillnad i kunskap om yrkena kan ha lett till att medborgarna har ett högre förtroende för poliser än ordningsvakter. Även den andra polisen tror att medborgarna har ett högre förtroende för polisen än för ordningsvakterna på Möllevången då förtroendet tar tid att bygga upp, och implementeringen är fortfarande förhållandevis ny.

"[...] för det första är det väldigt nytt med ordningsvakter, det är många som aldrig har påträffat dem innan [...]." - En polis

Vidare lyfter representanten från Malmö stad och ett flertal ordningsvakter att det är problematiskt att medborgare inte kan skilja på kommunala ordningsvakter och traditionella ordningsvakter. Aktörerna menar att problemet med detta är att arbetssätten och syftet skiljer sig för de olika typerna av ordningsvakter. Även en av poliserna är osäker på om alla medborgare vet vad ordningsvakterna på Möllevången har för roll, och hur de skiljer sig från traditionella ordningsvakter. En av ordningsvakterna beskriver även specifikt att individer har uttryckt att ordningsvakterna inte är välkomna på Möllevången, men efter att ordningsvakterna förklarat syftet med deras arbete på platsen så har det skett en ökad förståelse och acceptans av ordningsvakternas närvaro.

Åtgärdsförslag

Samtliga aktörer som har intervjuats i projektet har presenterat åtgärdsförslag kopplat till ordningsvakterna på Möllevången. En majoritet av intervjudeltagarna lyfter att en utökning av LOV §3-området och att få befogenhet till att patrullera på fler närliggande områden är ett förslag till vidare utveckling av ordningsvakternas arbete. BID Malmö samt poliserna menar att om ytan som ordningsvakterna får patrullera på utökas kan detta leda till både minskad brottslighet samt ökad trygghet. Vidare uttrycker ordningsvakterna att

medborgarna och även de själva anser att det finns ett behov av detta. Många av ordningsvakterna, en av poliserna och representanten från BID Malmö uttalar sig om att brottsligheten ibland kan förflyttas till närliggande kvarter där de inte har befogenheter att patrullera på. En utökning av LOV §3-området hade därför varit önskvärt för att försöka reducera detta.

Detta är även återkommande i resultaten från den öppna enkätfrågan som ställts till näringsidkarna inom LOV 3§-området. De menar att problematiken som tidigare funnits inom det patrullerade området har förflyttats till områden precis utanför. Områden som lyfts fram som speciellt problematiska av näringsidkarna är bland annat Folkets park och Kristianstadsgatan efter rondellen. Ännu en aspekt som lyfts fram av näringsidkarna är att dessa vill se utökad patrullering av smågatorna inne på LOV §3-området. Dessa smågator upplevs återkommande som bortglömda eller förbisedda av ordningsvakterna.

“De kan patrullera oftare, i smågatorna också. Det är där de händer, inte här.” - En näringsidkare

Vidare menar somliga ordningsvakter samt en av poliserna att förslag på vidare arbete på området är att patrullera på fler dagar och även fler timmar per dygn. En ordningsvakt beskriver att det hade varit fördelaktigt att även arbeta dygnet runt på helgerna. Förutom detta, menar både BID Malmö, en av poliserna samt vissa av ordningsvakterna att en utökning av antalet ordningsvakter på LOV §3-området också hade varit att föredra. Förslagsvis kan två vakter till förbättra arbetet på Möllevången enligt representanten från BID Malmö och en av poliserna. Ökad synlighet är något som en av ordningsvakterna ser väldigt positivt på. Detta gäller både ökad personal men även att vistas på fler platser. Dessutom lyfter en av ordningsvakterna vikten av att få tillgång till kameraövervakningen som finns på torget. Ordningsvakten själv menar att även Malmö stad och polisen är positiva till detta.

“Ja, vi pratade lite om att vi skulle få tillgång till kameraövervakningen på torget, vilket vi har pratat om både med polisen och med Malmö stad. [...] Så det tror jag hade kunnat hjälpa oss faktiskt, en del.” - En ordningsvakt

Slutligen menar representanten från Malmö stad att en rejält förstorad logga med texten “kommunala ordningsvakter”, där det tydligt framgår att ordningsvakterna arbetar för Malmö stad, är ett åtgärdsförslag. Vidare lyfts vikten av det lokala perspektivet. Representanten belyser att genom att lära känna sitt lokalsamhälle

är det möjligt att påverka det positivt genom att bidra till en ökad trygghet. Malmö stad menar att detta är något som de fortfarande arbetar med men inte riktigt har lyckats med.

DISKUSSION

Resultatdiskussion

De olika resultat som tagits fram ämnar besvara rapportens tre olika frågeställningar och därmed visa hur ordningsvakterna upplevs av olika aktörer som verkar på Möllevången. Vidare avser de även beskriva hur den generella tryggheten har påverkats sedan ordningsvakterna implementerades på området.

Utifrån resultaten är det möjligt att se att ordningsvakternas arbete präglas av ett brottsförebyggande och trygghetsskapande förhållningssätt. Visionen är att skapa ett tryggt område och bygga relationer med de personer som vistas där. Ordningsvakterna ses som en resurs både för polisen genom att bidra till att kontrollera och förhindra ordningsstörningar men även för kommunen genom deras möjlighet att upptäcka nedskräpning och klotter tidigt. Polisens trygghetsmätning för 2021 har även visat på att just nedskräpning är något som förbättrats på området sedan ordningsvakterna börjat patrullera där vilket utifrån broken windows-teorin ökar möjligheten för en hög informell social kontroll (Sampson & Raudenbush 2001; Welsh & Hoshi 2002). Genom att implementera ordningsvakter är även förhoppningen att oron att utsättas för brott ska minimeras och därmed bidra till en förhöjd trygghetskänsla (Doyle m.fl. 2015). Dessa kommunala ordningsvakter fokuserar mer på att öka den sociala kontrollen genom att anamma ett mer kommunikativt arbetssätt (Doyle m.fl. 2015; Malmö stad 2020), vilket skiljer dem från de mer traditionella ordningsvakterna. Grundidén med arbetssättet är att kunna lösa eller förhindra konflikter med hjälp av dialog, framför ett mer aktivt ingripande. Ett aggressivt arbetssätt kan leda till osämja mellan polis och medborgare (Braga m.fl. 2012), något som en del intervjudeltagare även ansåg skulle vara fallet för Möllevången.

Ordningsvakterna kan som kapabla väktare bidra till färre ostrukturerade aktiviteter bland exempelvis ungdomsgång (Braga 2012). Från intervjuerna med ordningsvakterna berättar många av dem hur de arbetar med ungdomarna på området och skapar goda kontakter och relationer. I polisens trygghetsmätning för 2021 har det däremot framkommit fler rapporter om bråk och stökiga ungdomsgång jämfört med tidigare år. Utifrån trygghetsmätningen är det därför giltigt att se över om deras mer vänskapliga och överseende metod mot ungdomarna bidrar till en bristande respekt för ordningsvakternas position. Om ungdomsgången inte ser ordningsvakterna som auktoritativa personer med medel att avstyra dem från att begå brottsliga handlingar kommer deras närvaro inte heller att verka avskräckande (Braga 2012).

En stor del av det trygghetsskapande arbetet är den samverkan där ordningsvakterna ingår tillsammans med bland annat polisen, kommunen och en del andra olika aktörer. Samtliga intervjudeltagare angav att samverkan mellan aktörerna fungerar bra och är vital för området Möllevången. Även samverkan har en möjlighet att påverka den sociala kontrollen. Detta genom att tillsammans motverka att området verkar inbjudande för brottsbenägna individer genom exempelvis förekommande social oordning (Sampson & Raudenbush 2001; Sampson & Raudenbush 2005; Welsh & Hoshi 2002). I förlängningen kan samverkan också vara viktig i områden som klassas vara en hot spot för kriminalitet, som ofta är på grund av den sociala och fysiska oordning som föreligger för området (Braga 2012).

Studieresultatet visade även på vikten av att anställa rätt typ av människor på området och hur detta behöver stämma överens med det arbetssätt som appliceras av ordningsvakterna. Samtliga intervjudeltagare uttryckte att en kommunal ordningsvakt bör vara lugn, social och nyfiken samt ha ett serviceinriktat tankesätt. Att vara lugn är avgörande för ordningsvakterna då de besitter polisiära befogenheter och har en viss skyldighet att utföra formell social kontroll på sitt arbetsområde (Doyle m.fl. 2015; Malmö stad 2020). Genom att vara serviceinriktade blir ordningsvakternas arbete mer omfattande och innefattar även att finnas som hjälp till medborgarna, vilket har visat ha positiva effekter på den generella tryggheten (Braga m.fl. 2012). Genom detta arbetssätt är viljan att komma ifrån de negativa åsikter och förutfattade meningar som ofta kommer med uniformerade patrullerande personer. En anledning till att det finns en negativ bild om uniformerade personer och speciellt då ordningsvakter, kan vara den brist på kunskap om dels vilka arbetsuppgifter dessa har men även vilka befogenheter deras arbete innefattar. Många av de näringsidkare som medverkat på enkäten

uttryckte missnöje då de ansåg att ordningsvakterna mest stod still på ett och samma ställe. De menade att de spenderade större delen av tiden med att prata med folk, vilket är en del av det kommunikativa arbetssätt som är tänkt att bidra i det trygghetsskapande arbetet. Det är därför av stor vikt att aktörer som agerar på området informeras om detta för en större förståelse för ordningsvakternas arbete.

De kommunala ordningsvakternas stora fokus ligger nödvändigtvis inte på att motverka brottslighet i samma utsträckning som att verka förebyggande och trygghetsskapande. Detta kan däremot resultera i en brist på tillit hos medborgarna om dessa förväntar sig ett visst arbetssätt från ordningsvakterna som sedan inte levs upp till (Holmberg 2005). Informationen om hur ordningsvakternas arbetssätt skiljer sig samt hur deras arbete ämnar bidra till ett tryggare område är därmed viktig att få ut till medborgarna.

Mellan samverkansaktörerna finns ett stort förtroende, något som även är viktigt när det kommer till ordningsvakternas arbete med de personer som rör sig i området. Ordningsvakterna har själva uttryckt att de innehar ett visst förtroende på Möllevången eftersom medborgarna får en ökad förståelse av deras arbete utifrån de samtal och förklaringar som sker sinsemellan. Detta skiljer sig däremot från resultatet på enkäten till näringsidkarna där majoriteten av de svarande angav sig ha "*Varken litet eller stort*" eller "*Litet förtroende*" till ordningsvakterna. Vilket kan innebära att förståelse om ordningsvakternas arbete ändå inte finns eller är otillräcklig. Däremot angav även en fjärdedel av respondenterna att de inte interagerat med ordningsvakterna alls vilket kan innebära svårigheter för dem att uppskatta sina åsikter om deras arbete.

I studiens resultat framkom det att det finns en viss förvirring om skillnaderna mellan dessa kommunala ordningsvakter och de mer traditionella. Sett från medborgarnas perspektiv kan det vara svårt att särskilja dem, speciellt när de ser likadana ut. En önskan om att bättre skilja dessa åt samt en önskan om ökad synlighet framkom i enkäten till näringsidkarna. Utifrån svaren var det tydligt att ordningsvakternas synlighet uppfattas som väldigt låg. Det framkom även att flertalet av de näringsidkare med högre antal arbetstimmar, såg ordningsvakterna för få gånger per dag sett till den implementeringsplan som fotpatrulleringen utgår från. Även detta visar på behovet av ökad synlighet. Däremot bör patrulleringen följa den del av implementeringsplanen som anger att ordningsvakterna ska gå genom området i par. Då det antal patrullerande uniformerade personer som syns i ett område kan påverka upplevelsen av

trygghet på olika sätt (Doyle m.fl. 2015). Ett område som annars ses som tryggt kan vid införandet av fler uniformerade samtidigt i stället ses som otryggt (a.a.). Vidare uttryckte samtliga studiedeltagare att det LOV §3-område som ordningsvakterna patrullerar på skulle kunna gynnas av att utökas i storlek. Det fanns även en önskan om att utöka personalstyrkan ytterligare och möjliggöra för att två ordningsvakter till skulle kunna patrullera. Detta skulle även kunna öppna upp för att utöka de tider som patrulleringen sker på och därmed kunna täcka upp de tider då området saknar kapabla väktare.

Metoddiskussion

Enkäter

En fördel med att använda enkäter i just denna rapport är att urvalet som enkäterna riktar sig mot är väldigt specifikt. Detta i kombination med en standardiserad enkät möjliggör för deskriptiva påståenden om ett område, om urvalet för området är representativt (Maxfield & Babbie 2015). I denna rapport har urvalet bedömts vara representativt eftersom enkäterna har nått ut till en majoritet av företagen som har lokaler inom LOV §3-området. En positiv aspekt av att använda enkäter som datainsamlingsmetod är att reliabiliteten stärks av ett standardiserat frågeformulär (Bryman 2018; Maxfield & Babbie 2015). Detta beror enligt Bryman (2018), Maxfield och Babbie (2015) på att forskarens subjektivitet inte påverkar en enkät i samma utsträckning som exempelvis en semistrukturerad intervju.

Utmaningar som har uppkommit under insamlingen av enkäter är huvudsakligen språkliga missförstånd och till viss del tekniska utmaningar. Den språkliga utmaningen togs i beaktning av forskarna när enkäten utformades och frågorna formulerades på ett lättläst och förståeligt sätt. Däremot underskattades den språkliga utmaningen i vissa aspekter då en del av den utvalda populationen hade stora svårigheter med det svenska språket. Detta löstes genom att respondenterna hade möjlighet att få frågorna översatta till engelska samt ställa frågor om vad som menades till forskarna på plats när enkäterna delades ut. Den tekniska utmaningen var den mänskliga faktorn när flygbladet för enkäterna utformades, detta i form av att länken som stod på flygbladet inte var synkroniserad med den tillhörande QR-koden. Detta löstes omgående efter det upptäckts och blev åtgärdat redan nästa dag då ett uppdaterat flygblad med fungerande länk och QR-kod delades ut.

Semistrukturerad intervju

För att undvika problematik gällande intervjuguidens relevans i rapporten utformades denna utifrån tre relevanta teman. Detta då Kvale & Brinkmann (2009) menar att om intervjumallen inte utformats med grund i frågeställningarna kan detta skapa problematik för rapportens validitet. Frågorna kontrollerades även av alla i forskningsgruppen för att säkerställa dess relevans, detta för att minska risken för subjektivitet i rapporten vilket även ökar den inre validiteten (Bryman 2018). Att intervjumallen är skapad utefter syftet med studien och dess specifika frågeställningar minskar risken att materialet som fås in blir bristande (Bryman 2018; Kvale & Brinkmann 2009; Maxfield & Babbie 2015). En spontan och ogenomtänkt intervjumall reproducerar endast åsikter och fördomar hos deltagarna i stället för att lyfta fram ny och värdefull kunskap (Kvale & Brinkmann 2009), vilket står i kontrast till vad huvudmålen för denna rapport är.

En fördel med att använda semistrukturerade intervjuer specifikt för ordningsvakterna själva är att de utgörs av en relativt liten grupp, vilket gjorde det möjligt att få en stor del av arbetsstyrkans upplevelse. Eftersom intervjustudier enligt Silverman (2010) i regel utgår från en relativt liten gruppering bedömdes denna insamlingsmetod vara lämplig för rapporten. Vad som däremot kunnat vara kompletterande i utformandet av intervjumallen hade varit att individer i liknande positioner som urvalet för denna rapport bygger på deltagit i en fokusgrupp. Detta för att skapa en bredare kunskapsgrund inför utformandet av den semistrukturerade intervjumallen (Silverman 2010).

Eftersom intervjuer som datainsamlingsmetod inte är samma regelstyrda metod som till exempel enkäter spelar intervjuarens färdigheter och omdöme en stor roll under den faktiska intervjun (Kvale & Brinkmann 2009). Det är därför av stor vikt att intervjun utformas på ett sådant sätt att intervjupersoner känner sig delaktig i diskussionen och inte bara upplever det som ett typ av förhör (Kvale & Brinkmann 2009; Silverman 2010). Det är av denna anledning som en stor del av intervjumallen bygger på att intervjudeltagaren leder diskussionen till viss mån. Detta menar Kvale och Brinkmann (2009) kan vara både positivt och negativt med kvalitativa intervjuer då det leder till en friare diskussion. För att motverka att den fria diskussionen leder till irrelevant information leds deltagaren in på relevanta ämnen genom att ställa följdfrågor. För att motverka att frågorna som ställs skiljer sig åt mellan intervjuerna skapades ett antal fasta huvudfrågor som ställs i varje intervju oberoende av vem det är som utför denne. Samma personer har även genomfört de flesta intervjuerna för att minska risken att frågorna skiljer sig åt.

Tematisk analys

Att forskargruppen består av flera individer är en styrka då allt datamaterial som samlats in lästs av samtliga, detta i ett försök att motverka problematik som kan uppstå när subjektiv tolkning av meningsbärande enheter och teman görs av en individ. I ett ytterligare försök att motverka subjektiv bedömning av datamaterialet spelades dessa in och transkriberades direkt efter insamlingen gjorts. Valet att spela in intervjuerna gjordes då endast anteckningar och stödord skrivna under intervjun beslutades vara otillräckliga för att på ett korrekt sätt kunna utföra en tematisk analys. Detta eftersom ytterligare tolkningar och subjektivitet av de anteckningar som förts under intervjun skulle kunna bidra till ett bristfälligt och missvisande resultat (Fejes & Thornberg 2009; Maxfield & Babbie 2015). Minst två i forskarlaget lyssnade sedan igenom inspelningen från intervjun vid transkriberingen för att undvika att viktig information skulle missas eller tolkas på ett felaktigt sätt. Dessutom utförde två individer den tematiska analysen för att säkerställa att den egna subjektiviteten inte påverkar utfallet.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Utifrån studiens resultat har tre åtgärdsförslag tagits fram. Dessa åtgärder hanterar det som framkommit som bristande från medverkande respondenter och deltagare. De ämnar därmed täcka upp det som anses saknas i ordningsvakternas arbete. Åtgärderna berör den *information* som bör ges till medborgare och näringsidkare på området, hur ett *utökat arbete* kan hjälpa i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet samt hur ordningsvakternas *riktlinjer för patrullering* är av vikt för ett framgångsrikt arbete.

Informera medborgarna

Ett återkommande tema i resultatet var att informationen och kunskapen om vad ordningsvakterna gör på Möllevången är bristande. Det är därför grundläggande att öka förståelsen hos individer som rör sig på Möllevången gällande ordningsvakternas arbetssätt. För att göra detta skulle Malmö stad kunna se över möjligheten att ha en tydligare logga på ordningsvakterna, vilket visar att de är på uppdrag av kommunen och inte av en kund inom den privata sektorn. Ordningsvakterna uttryckte en önskan om att göra det lättare för allmänheten att kunna skilja dem åt, då deras arbetssätt ser väldigt olika ut. En utmaning med att implementera detta i praktiken är att ordningsvakternas riktlinjer för hur de ska se ut är väldigt strama. Detta oberoende av om de är kommunala eller "vanliga" ordningsvakter.

För att höja kunskapen om vad ordningsvakterna gör på Möllevången skulle informationsbroschyrer kunna utformas. Broschyrerna borde komma på ett flertal olika språk och delas ut till näringsidkare i området. Detta kan med fördel ske i samarbete mellan ordningsvakterna, Malmö stad och polisen. Broschyrerna tas fram och utformas av Malmö stad i samverkan med polisen och delas ut av ordningsvakterna vid deras patrullering. Informationen som ges på broschyren

bör innefatta vilka befogenheter ordningsvakterna har, vad målsättningen för implementering är och hur de arbetar. Det är av vikt att det framkommer vad områdets LOV §3-benämning betyder och innebär, samt hur ordningsvakternas befogenheter limiteras till dessa utsatta gränser (Norén Bretzer 2020; Polismyndigheten 2022a). Informationsbroschyren ska även innefatta hur ordningsvakternas och polisens arbete skiljer sig åt och vilken aktör som ska kontaktas beroende på vilken situation. Att göra denna informationsbroschyr på ett flertal olika språk är ytterst fördelaktigt. Detta då det finns en stor kulturell och språklig spridning inom det nuvarande LOV §3-området där det svenska språket i många avseenden är bristande (Malmö stad u.å.-b). En eventuell utmaning med broschyrerna är att ordningsvakterna kan uppleva att det praktiska arbetet av att dela ut dessa inte hör till deras arbetsuppgifter. Genom att ordningsvakterna delar ut broschyrerna kan det möjliggöra för samtal med näringsidkarna. Här kan ordningsvakterna genom sitt kommunikativa arbetssätt sprida den information om implementeringen som näringsidkarna anser sig sakna. En bristande information om hur arbetssättet skiljer sig från det mer traditionella kan även leda till att närvaron av ordningsvakterna ger negativa effekter på den upplevda tryggheten (Doyle m.fl. 2015; Holmberg 2005). Genom att tydligt informera samhället är förhoppningen däremot att undgå att detta ger en förhöjd medvetenhet om brottslighet och oro att utsättas för brott (Doyle m.fl. 2015; Holmberg 2005). Implementeringen önskar i stället att öka den generella upplevda tryggheten och förebygga eventuell brottslighet.

För att ytterligare sprida information och upplysa allmänheten om ordningsvakternas arbete kan aktörer från Malmö stad tillsammans med ordningsvakterna stå på torget och bjuda på kaffe. Detta skapar en möjlighet för ordningsvakterna att bjuda in till samtal och att förklara för individer som rör sig inom LOV §3-området vad målen med implementeringen är. Här kan med fördel även polisen närvara och ansvara för att förklara de skillnader som finns mellan polis och ordningsvakt. Här finns även ytterligare tillfälle för att sprida informationsbroschyrer. Det är också av stor vikt att de aktörer som håller i evenemanget är insatta i ämnet och kan förklara de punkter som tas upp på broschyren. En eventuell utmaning med detta åtgärdsförslag är att allmänheten inte ser vad detta kan bidra med i förlängningen, utan bara ser det som ett slöseri på skattepengar och ett onödigt initiativ. Vidare kan ordningsvakterna se ett evenemang som detta ligga utanför deras arbetsuppgifter och därmed inte vilja delta. I intervjuerna har det däremot framkommit att de är väldigt investerade i området och därmed villiga att bortgå från deras mer traditionella arbetssätt.

Utöka arbetet

Något som var återkommande i resultatet var en önskan och/eller ett behov av att utöka ordningsvakternas arbete. Detta involverar både att utöka det område som de patrullerar på, utökning av personalstyrkan samt deras arbetstider. Eventuella förändringar i ordningsvakternas arbete sköts av Malmö stad i samverkan med polisen då det är dessa som är de huvudsakliga uppdragsgivarna. Tillsammans har de möjlighet att se över det område som patrulleras på samt var behovet för eventuell utökning finns.

Ordningsvakterna agerar som kapabla väktare för området vilket kan ge positiv effekt på brottsligheten och den upplevda tryggheten (Braga 2012). Genom sin närvaro bidrar de även med en formell kontroll som verkar avskräckande för brottslingar (Britt & Rocque 2015). Eftersom ett utökat område kan bidra till svårigheter för ett mindre antal ordningsvakter att täcka upp, är det även väsentligt att utöka det antal ordningsvakter som patrullerar på området. För att kunna utöka patrulleringsområdet, personalstyrkan och arbetstiderna krävs det resurser vilket kan försvåra implementeringen om detta inte finns tillgängligt. Här är det däremot av vikt att beakta de positiva efterföljningar som kan ske genom ett utökat arbete. Utifrån detta kan det även vara av värde att lägga de resurser som behövs med en förhoppning om att detta kommer leda till minskad brottslighet och ökad upplevd trygghet på området. Storleken för LOV §3-område bestäms utifrån hur behovet ser ut och framkommer av exempelvis brottsstatistik eller händelserapporter (Malmö stad 2020). Ur resultatet i föreliggande rapport framkommer det ett behov som kanske inte syns i det vanliga underlag som ligger till grund för LOV §3-bestämmelserna, men som ändå är av stort värde att ta hänsyn till. Vidare kan det vara svårt att bestämma på förhand hur stor utökningen av området bör vara, då det är svårt att kunna säga vilka gator eller områden som behöver prioriteras över andra. Här har polisen en möjlighet att bidra med kunskap om var LOV §3-områden behöver implementeras.

Insatser liknande den för Möllevången har visat att det inte förekommer någon förflyttelse av brottslighet (Norén Bretzer 2020; Novak m.fl. 2016), och i vissa fall har det även visat sig ha positiva överföringseffekter på närliggande områden (Braga m.fl. 2012). Det har däremot visat sig att det just specifikt för området Möllevången finns en risk för fortsatt förflyttning utav brottsligheten, detta även efter implementering av utökad patrullering (Henning & Gerell 2019). Detta är

svårt att kontrollera och att förutspå, men kan däremot vara en risk värd att ta om det innebär att majoriteten av åtgärdens effekter är positiva.

Förbättra riktlinjerna för patrullering

Rapportens sista åtgärdsförslag som främst grundar sig i den öppna frågan från enkäten till näringsidkarna, berör de riktlinjer som ordningsvakterna utgår från vid sitt arbete. Utifrån resultatet var det möjligt att se att respondenterna hade vissa förväntningar på ordningsvakterna som dessa inte levde upp till. Exempelvis handlade det om att ordningsvakterna ofta sågs i en stor grupp om fyra i stället för att dela upp sig i par, vilket implementeringsplanen anger. Det framkom att ordningsvakterna ofta stod still på torget, där de sågs antingen prata med varandra och förbipasserande eller titta på sina telefoner.

Exempel på förändringar i rutiner kan främst utgå från resultaten från näringsidkarna. Ordningsvakterna bör i minsta möjliga mån gå i större grupp utan bör i stället patrullera i par, detta för att kunna täcka upp så mycket av området som möjligt. Ett högre antal uniformerade tjänstemän som patrullerar i grupp har visat sig ha negativ påverkan på den upplevda tryggheten (Doyle m.fl. 2015), vilket motverkar implementeringens syfte. Kommentarer om ordningsvakternas telefonvanor var något som återkom frekvent från näringsidkarna. Denna fråga är dock möjlig att väva in i det åtgärdsförslag som tidigare hanterats angående rådande informationsbrist. I ordningsvakternas telefon finns nämligen den app som används för att rapportera in händelser och ordningsstörningar. Detta innebär att när näringsidkarna ser ordningsvakterna stå med telefonen kan det i själva verket vara arbetsrelaterat och en viktig del av deras rutiner. Däremot kan denna brist på kunskap innebära ett bristande förtroende och sämre tillit från näringsidkarna. Slutligen fanns en önskan bland enkätsvaren om att ordningsvakterna skulle röra sig runt området och samtala med fler av de personer som var där.

Åtgärdsförslaget kan lämpligen implementeras av ordningsvakterna i samverkan med Malmö stad och polisen genom att tillsammans utveckla den arbetsplan som redan finns. Vidare bör uppföljningar göras för att se att dessa hålls. Polismyndigheten har även själva en strategi för det brottsförebyggande arbetet där de anger att de genom samverkan med andra viktiga aktörer har i uppdrag att driva det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet framåt (Polismyndigheten 2022b). Ordningsvakterna som lyder under polisen, kan med

fördel även ingå här i denna strategi då de är tänkta att fungera som en resurs i polisens arbete (Malmö stad 2020).

Det kan uppstå svårigheter om förändringen av rutiner inte tas emot positivt av ordningsvakterna, vilket kan bero på att dessa exempelvis känner sig bekväma i sitt tidigare arbetssätt. Här bör anledningen till att implementeringen gjordes från början väga in då grundtanken var att öka den upplevda trygghet som är på Möllevången. Utifrån föreliggande rapport visar resultaten att detta åtgärdsförslag skulle kunna bidra med ett högre förtroende för ordningsvakterna samt därmed i förlängningen högre nivåer av generell trygghet.

SLUTSATSER

Denna rapport visar att ordningsvakternas brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete på Møllevången i många avseenden fungerar på ett bra sätt. Ordningsvakterna har kunskap och förståelse för hur och varför deras kommunikativa och dialogbaserade arbetssätt fungerar. Att de vidare grundar sitt arbete i ett brottsförebyggande perspektiv lyfts fram av samtliga intervjudeltagare, detta speciellt i intervjuerna med polisen och ordningsvakterna själva. Poliserna upplever att ordningsvakterna kan bygga kontakter och komma åt problematik som polisen inte har möjlighet till. Ordningsvakterna upplevs även vara avlastande för polisen och en positiv faktor i det trygghetsskapande arbetet som sker på Møllevången. Ordningsvakternas arbete på Møllevången anses vara framgångsrikt enligt de samverkansaktörer som undersökts. Resultaten visar dock att näringsidkarna upplever deras arbete vara bristande i vissa avseenden. De brister som främst har identifierats är synligheten och informationen om vad ordningsvakterna gör på Møllevången. Synligheten anses vara otillräcklig då riktlinjerna för implementeringsplanen inte alltid följs. Detta då det har framkommit att ordningsvakterna inte syns i den utsträckning som de enligt riktlinjerna ska göra. Den bristande informationen har kommit upp i ett flertal intervjuer med samverkansaktörerna men även i enkäterna riktade till näringsidkarna. Resultaten från dessa visar att individer som rör sig på Møllevången inte har kunskap om vad ordningsvakterna har befogenhet till att göra. Information om hur ordningsvakterna inom LOV §3-området arbetar och hur detta skiljer sig åt från det traditionella arbetet har även identifierats som bristande. Sammanfattningsvis upplever majoriteten av studiedeltagarna att det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i stora drag fungerar bra men med vissa specifika brister.

Utifrån dessa resultat har ett antal åtgärdsförslag rekommenderats. Dessa åtgärdsförslag innefattar en utökning av arbetsområdet då arbetet som pågår inom

det nuvarande området hittills fungerat på ett bra sätt. För att det fortsatta arbetet ska kunna förstås av allmänheten innefattar ett av åtgärdsförslagen en informationskampanj där ordningsvakterna själva rekommenderats vara drivande. Utifrån de brister som identifierats syftar det sista åtgärdsförslaget i denna rapport förstärka de befintliga riktlinjerna för ordningsvakterna. Det bör även ske en uppföljning på ordningsvakternas arbete.

REFERENSER

- Agustina R A & Felson A (2015) Routine Activities, Delinquency and Youth Convergences. I: Piquero A R (red.) *The Handbook of Criminological Theory*. (1 uppl.). Chichester: WILEY Blackwell.
- BID Malmö (2021) *Brottsförebyggande ordningsvakter på Möllevångstorget*. ><https://bidmalmö.se/brottsforebyggande-ordningsvakter-pa-mollevangstorget/>< HTML (2022-10-21).
- Braga A (2012) High Crime Places, Times, And Offenders. I: Welsh B C & Farrington D P, (red.) *The Oxford Handbook of Crime Prevention*. (1 uppl.). Oxford, Oxford University Press.
- Braga A, Papachristos A & Hureau D (2012) Hot spots policing effects on crime. *Campbell Systematic Reviews*, 8(1), 1-96.
- Britt C L & Rocque M (2015) Control as an Explanation of Crime and Delinquency. I: Piquero A R (red.) *The Handbook of Criminological Theory*. (1 uppl.). Chichester: WILEY Blackwell.
- Bryman A (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3 uppl.). Malmö: Liber.
- Djurfeldt G, Larsson R & Stjärnhagen O (2020) *Statistisk verktyglåda. Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Doyle M, Frogner L & Andershed H (2015) *Tryggare kan ingen vara? Människors trygghet i närvaro av poliser, ordningsvakter och polisvolontärer*. (Rapport 2015:01). Polismyndigheten.
- Eck J E & Guerette R T (2012) Place-Based Crime Prevention: Theory, Evidence, and Policy. I: Welsh B C & Farrington D P (red.) *The Oxford handbook of crime prevention*. Oxford: University Press.
- Fejes A & Thornberg R (2009) Kvalitativ forskning och kvalitativ analys. I: Fejes A & Thornberg R (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. 13–37. Stockholm: Liber.
- Frogner L, Andershed H, Lindberg O & Johansson M (2013) Directed patrol for preventing city centre street violence in Sweden - a hot spot policing intervention. *European journal on criminal policy and research*, 19(4), 333-350.

- Graneheim U H & Lundman B (2004) Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse education today*. 24, 105-112.
- Hennen I & Gerell M (2019) Hot Spot ‘Knarkrondellen’ An evaluation of Police Interventions in Malmö. *Nordisk politiforskning*, 6(2), 111-135.
- Holmberg L (2005) Policing and the Feeling of Safety: the Rise (and Fall?) of Community Policing in the Nordic Countries. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 5(2), 205-219.
- Holst E, Molin M, Viberg J & Westerberg S (2022) *Nationella trygghetsundersökningen 2022*. (Rapport 2022:9). Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Jonsson A (2019) *Ordningstvakter - en brottsförebyggande och trygghetsskapande aktör? En utvärdering av ett pilotprojekt på en "hot spot" i Järfälla kommun*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Kvale S & Brinkmann S (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun – andra upplagan*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.
- Malmö stad (u.å-a) *Befolkning*. ><https://malmo.se/Fakta-och-statistik/Befolkning.html>< HTML (2022-10-21).
- Malmö stad (u.å-b) *Fakta och statistik*. ><https://malmo.se/Fakta-och-statistik.html>< HTML (2022-10-21).
- Malmö stad (2020) *Utredning - möjligheten att komplettera Polisens arbete med kommunalaordningstvakter*.>[https://malmo.se/download/18.637ea56b1783eee587b26e4/1616510860450/Utredning%20kommunala%20ordningstvakter%202020%20\(1\).pdf](https://malmo.se/download/18.637ea56b1783eee587b26e4/1616510860450/Utredning%20kommunala%20ordningstvakter%202020%20(1).pdf)< PDF (2022-10-21).
- Malmö stad (2021a) *Fler Malmöbor känner sig trygga och färre utsätts för brott*. ><https://malmo.se/Aktuellt/Artiklar-Malmo-stad/2021-11-08-Fler-Malmo-bor-kanner-sig-trygga-och-farre-utsatts-for-brott.html>< HTML (2022-10-21).
- Malmö stad (2021b) *Möllevången*. ><https://malmo.se/Uppleva-och-gora/Arkitektur-och-kulturarv/Malmos-historia/Platser-och-byggnader/Stadsdelar-och-omraden/Mollevangen.html>< HTML (2022-10-21).
- Malmö stad (2021c) *Trygghetsskapande arbete med ordningstvakter på Möllevången*. ><https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Trygghet-och-sakerhet/Trygghetsskapande-arbete/Trygghetsskapande-arbete-med-ordningstvakter-pa-Mollevangen.html>< HTML (2022-10-21).
- Malmö stad (2022) *Statistik för Malmös områden*. ><https://malmo.se/Fakta-och-statistik/Statistik-for-Malmos-omraden.html>< HTML (2022-10-26).
- Maxfield M G & Babbie E R (2015) *Basics of research methods for Criminal Justice & Criminology*. (4 uppl.). Boston: Cengage Learning.
- Mellgren C & Tiby E (2018) Student, forskning och etik. I: Mellgren C, Väfors Fritz M & Tiby E (red.) *Kriminologi: en studiehandbok*. Lund: Studentlitteratur AB.

- Nordén E & Strid Å (2021) *Anmälningsbenägenhet vid fyra typer av brott. En statistisk analys av skillnader i anmälningsbenägenhet.* (Rapport: 1/2021). Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Norén Bretzer Y (2020) *Utvärdering av LOV §3 i Gamlestaden, Göteborg.* Brottsförebyggande rådet.
- Novak K J, Fox A M, Carr C M & Spade D A (2016) The efficacy of foot patrol in violent places. *Journal of Experimental Criminology*, 12(3), 465-475.
- Polismyndigheten (2021) *Tre av fyra i polisregion Syd uppger att de inte utsatts för brott.* ><https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2021/oktober/tre-av-fyra-i-region-syd-uppger-att-de-inte-utsatts-for-brott/>< HTML (2022-10-24).
- Polismyndigheten (2022a) *Områden där ordningsvakter får tjänstgöra enligt 3 § lagen (1980:578) om ordningsvakter (LOV) efter särskild prövning av Polismyndigheten.* ><https://polisen.se/contentassets/870d6193482340d0813682cbc3ee1d90/provade-bevakningsobjekt-i-polisregion-syd.pdf>< PDF (2022-10-26).
- Polismyndigheten (2022b) *Polismyndighetens strategi för det brottsförebyggande arbetet.* >https://polisen.se/siteassets/dokument/forebygga_brott/pm-2022-12-polismyndighetens-strategi-for-det-brottsforebyggande-arbetet.pdf< PDF (2022-12-01).
- Sampson R J & Raudenbush S W (2001) Disorder in Urban Neighborhoods: Does it lead to crime? *National Institute of Justice*.
- Sampson R J & Raudenbush S W (2005) Neighborhood stigma and the perception of disorder. *American Sociological Association* 67(4), 319-342.
- Silverman D (2010) *Doing qualitative research.* (3 uppl.). London: Sage publications.
- Torstensson Levander M (2007) *Trygghet, säkerhet, oro eller risk?* Stockholm: Sveriges kommuner och landsting.
- Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer: inom humanistisk samhällsvetenskaplig forskning.* Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Vetenskapsrådet (2017) *God forskningssed.* Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Welsh B C & Hoshi A (2002) Communities and crime prevention. I: Sherman L W, Mackenzie D L, Farrington D P & Welsh C B (red.) *Evidence Based Crime Prevention.* Routledge.
- Wikström P-O H & Torstensson M (1997) *Lokalt brottsförebyggande arbete: organisation och inriktning.* Solna: Polishögskolan.

BILAGOR

Bilaga 1: Informationsbrev

Projektets titel: Ordningsvakter på Möllevången	Datum:
Studieansvariga: Victoria Holmgren, Maja Gren, Stephanie Kruise av Verchou & Kimmy Persson E-post: Kriminologigrupp6@gmail.com	Studerar vid Malmö universitet, Fakulteten vid hälsa och samhälle, 205 06 Malmö, Tfn 040-6657000 Utbildning: Kriminologiprogrammet Nivå: Termin 5

<p>Information om vårt projekt:</p> <p>Vi är studenter på Kriminologiprogrammet på Malmö Universitet som i ett uppdrag framtaget av Polismyndigheten ämnar utvärdera hur ordningsvakter upplevs av olika aktörer på Möllevången. Detta planerar vi att göra genom att dela ut enkäter till näringsidkare på Möllevången. Intervjuer kommer även att hållas med ordningsvakterna som patrullerar på området, samverkansaktörer samt poliser som är aktiva i detta område. Intervjuerna kommer spelas in och transkriberas av studenter som ingår i forskningsgruppen och därefter analyseras. Syftet med denna studie är att genom intervjuernas resultat få en fördjupad förståelse för hur ordningsvakternas arbete upplevs och med detta som bakgrund utveckla ordningsvakternas arbetssätt.</p>
Härmed tillfrågas Du om deltagande i studien

Bilaga 2: Enkätfrågor

Jag är 18 år eller äldre, har tagit del av informationsbrevet och samtycker till mitt deltagande.

- Ja
- Nej

Vänligen ange adressen du arbetar på:

Vänligen ange din typ av arbetsplats (ex. Café, butik, restaurang).

1. Ålder: Ange i siffror

2. Könsidentitet:

- Man
- Kvinna
- Annat/Vill ej uppge

3. Hur ofta arbetar du på Möllevången?

- Mer sällan än 1 gång i veckan
- 1–2 gånger i veckan
- 3–4 gånger i veckan
- 5–7 gånger i veckan

Hur många timmar i veckan arbetar du på Möllevången?

- 0–10 timmar
- 11–20 timmar
- 21–30 timmar
- 31–40 timmar
- 40+ timmar

4. Hur många gånger per dag ser du ordningsvakter på Möllevången när du arbetar?

- Mer sällan än 1 gång
- 1–2 gånger
- 3–4 gånger

6. Upplever du att din oro att utsättas för brott har påverkats sedan ordningsvakter började patrullera på Möllevången?

- Jag känner mig mycket mer orolig
- Jag känner mig något mer orolig
- Varken eller
- Jag känner mig något mindre orolig
- Jag känner mig mycket mindre orolig

7. Generellt sett, vad tycker du om ordningsvakternas arbete på Möllevången?

- Mycket dåligt
- Dåligt
- Varken dåligt eller bra
- Bra
- Mycket bra

Hur skulle ordningsvakternas arbete kunna förbättras på Möllevången?

8. Vad tycker du om bemötandet från ordningsvakterna på Möllevången (om du har interagerat med dem)?

- Mycket dåligt
- Dåligt
- Varken dåligt eller bra
- Bra
- Mycket bra
- Har inte interagerat med dem

9. Hur skulle du beskriva ditt förtroende för ordningsvakterna på Möllevången?

- Väldigt litet
- Litet

- 5–7 gånger
- Fler än 7 gånger

5. Upplever du att din känsla av trygghet har påverkats sedan ordningsvakter började patrullera på Möllevången?

- Jag känner mig mycket mer otrygg
- Jag känner mig något mer otrygg
- Varken eller
- Jag känner mig något tryggare
- Jag känner mig mycket tryggare

- Varken litet eller stort
- Stort
- Våldigt stort

10. I vilken utsträckning instämmer du med följande påstående: "Jag litar på att ordningsvakterna på Möllevången behandlar alla lika."

- Instämmer absolut inte
- Instämmer inte
- Varken instämmer eller motsätter
- Instämmer delvis
- Instämmer till fullo

Bilaga 3: Intervjuguider

Samtliga intervjuer har följt samma nedanstående teman, däremot har frågorna anpassats utifrån vilka som deltagit i intervjun. Vidare har lämpliga följdfrågor ställts för att erhålla mer information.

Guide för Malmö stad och BID Malmö:

Organisationsmål

Vad är målet för organisationen?

Hur uppnås dessa mål?

Upplevelser av ordningsvakterna

Hur ser ni på/anser ni om ordningsvakternas arbetssätt?

Hur tror ni boende/arbetande/förbipasserande upplever ordningsvakternas arbete?

Hur fungerar samarbetet mellan er och ordningsvakterna?

Hur upplever ni ordningsvakternas bemötande mot er personal?

Hur skulle ni beskriva ert förtroende?

Utveckling av arbetssätt

Finns det någonting som ordningsvakterna kan göra annorlunda på Møllevången?

Guide för polisen:

Organisationsmål

Vad är målet för implementeringen?

Vad gör ni som poliser på Møllevången?

Upplevelser av ordningsvakterna

Hur ser ni på/anser ni om ordningsvakternas arbetssätt?

Har ni som polis sett någon skillnad *under* implementeringen?

Hur tror ni boende/arbetande/förbipasserande upplever ordningsvakternas arbete?

Hur fungerar samarbetet mellan er och ordningsvakterna?

Hur har ordningsvakterna påverkat polisens arbete på Møllevången?

Hur upplever ni att ni blir bemötta på Møllevången? Skillnad från ordningsvakterna?

Finns det skillnader i förtroendet som fås av medborgarna, mellan polis och ordningsvakt?

Utveckling av arbetssätt

Finns det någonting som ordningsvakterna kan göra annorlunda på Møllevången?

Finns det någonting polisen kan göra annorlunda på Møllevången?

Guide för ordningsvakterna:

Organisationsmål

Vad är målet för implementeringen?

Hur uppnås dessa mål?

Upplevelser av ordningsvakterna

Hur anser ni att ert arbete fungerar?

Har ni sett någon skillnad *under* implementeringen?

Hur tror ni boende/arbetande/förbipasserande upplever ordningsvakternas arbete?

Hur fungerar samverkan mellan er och andra aktörer?

Hur upplever ni att ni som ordningsvakter blir bemötta på Møllevången?

Utveckling av arbetssätt

Finns det någonting ni som ordningsvakter kan göra annorlunda på Møllevången?

Bilaga 4: Tematisk analys

Meningsbärande enhet	Kondenserad enhet	Underliggande mening	Sub-tema	Huvudtema
<p>“För Möllevången är det mer att förebygga, prata och så vidare. Vi syftar inte bara på grip, som min kollega sa innan. Vi syftar på att bygga kontakter, gå in till olika affärer, prata med folk. Vi får även mycket positiv respons tillbaka. Folk kommer upp till oss.”</p>	<p>På Möllevången handlar det om att förebygga och kommunicera</p> <p>Får positiv respons genom att bygga kontakter</p>	<p>Genom förebyggande och kommunikation byggs det positiv kontakt med medborgarna</p>	<p>Kommunikation som trygghetsskapande och kontaktskapande</p>	<p><i>Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete</i></p>
<p>“Jag tycker att vi har blivit bemötta med respekt. Jag tycker att folk är nyfikna, de förstår. Jag hade lite farhågor att det skulle vara lite tuffare, att vi skulle möta lite motstånd. (...) Nästan 95% av allt vi har gjort har vi kunnat kommunicera och lösa genom att prata, lösa en konflikt genom att prata med varandra. Så det är ett fåtal gånger man har behövt använda våld för att lösa en situation.”</p>	<p>Många situationer har kunnat lösas genom kommunikation</p> <p>Våld har endast använts vid behov</p>	<p>Situationer löses främst genom kommunikation framför våld</p>	<p>Situationslösning genom kommunikation</p>	<p><i>Kommunikativt arbetssätt</i></p>

<p>” Men utav de grejerna menar jag att man kan inte bara sätta dit ordningsvakter och tro att det lokala området ska ”greja” det på något sätt utan man måste koppla det till den här samverkan då.”</p>	<p>Kan inte bara sätta dit ordningsvakter och tro att problematiken ska ”grejas”. Måste koppla insatsen till samverkan.</p>	<p>Ordningsvakter måste implementeras i samverkan med andra aktörer på Möllevången.</p>	<p>Samverkan måste fungera mellan ordningsvakter och andra aktörer för att uppnå effektmålen.</p>	<p><i>Samverkan</i></p>
<p>”Om det är bråk, konflikt och de kommer bort och hjälper till, stävjer det, och sen så är de ju serviceminded som jag sa. Så jag tycker det är väldigt bra sätt. Om man kör på det andra ”buffliga” så tror jag det hade varit ännu mer konflikter, ännu mer bråk, och det hade inte passat in i området.”</p>	<p>Vid bråk och konflikter kan ordningsvakterna hjälpa till eller avstävja Ordningsvakterna är serviceminded Om ordningsvakterna varit mer ”buffliga” hade det blivit mer bråk och konflikter, vilket inte hade passat för området</p>	<p>Ordningsvakterna hjälper och avstävjer vid konflikter I stället för att vara ”buffliga” och leda till mer konflikter, är de serviceminded vilket passar mer för området</p>	<p>Ordningsvakterna är serviceminded och avstävjer konflikter vilket gynnar området</p>	<p><i>Rätt person på rätt plats</i></p>
<p>” Då får man försöka förklara lite kortfattat liksom våra arbetsuppgifter och att om de känner eller upplever att något är utryggt, att kanske vända sig till polisen då och är det någon fara för liv eller att liksom vända sig till larmcentralen”</p>	<p>Då får man försöka förklara lite kortfattat liksom våra arbetsuppgifter. Att kanske vända sig till polisen då och är det någon fara för liv att liksom vända sig till larmcentralen.</p>	<p>Individer som rör sig på Möllevången vet inte vilka befogenheter ordningsvakter har.</p>	<p>Bristande information om vad ordningsvakterna på Möllevången faktiskt kan göra.</p>	<p><i>Bristande information</i></p>
<p>”Göra området större hade nog också varit bättre. Men som sagt, man får bara hoppas på det liksom. Vi har inte så mycket att säga till om. Fler dagar, nu har vi bara onsdag, torsdag, fredag, lördag. Större område, så absolut, det hade varit något.”</p>	<p>Göra området större hade nog också varit bättre. Man får bara hoppas på det, vi har inte så mycket att säga till om.</p>	<p>Utökning av området och utökning av dagarna de arbetar för att effektivisera arbetet.</p>	<p>Upplever att de inte har mycket att bestämma om, utöka området och utöka dagarna.</p>	<p><i>Åtgärdsförslag</i></p>

	Fler dagar, nu har vi bara onsdag, torsdag, fredag och lördag.	Känner att de inte har så mycket att säga till om när det kommer till beslut.		
--	--	---	--	--